

Hoofstuk 8

Andries du Preez (e4)

(c. 1764 – c. 1819)

Oriëntasie

Andries¹ is omstreeks 1764 gebore. Hy was die vierde kind van Andries du Preez en Hester Ferreira. Hy sterf omstreeks 1819 in die ouderdom van 55 jaar.

Hy trou in 1787 met Sara Catharina Oelofse. Hy was toe ongeveer 23 jaar oud en sy ongeveer 13 jaar². Sara³ is omstreeks 1774 gebore. Sy is oorlede in 1854 in die ouderdom van 80 jaar.

Andries het geboer in die Wyke Tsitsikamma en Krommerivier en Onder-Boesmansrivier in die Distrik Uitenhage. Na sy dood sit Sara die boerdery voort.

Hulle het 13 kinders gehad waarvan twee vroeg oorlede is. Vier van hulle kinders neem deel aan die Groot Trek. Vermoedelik het nog 'n kind aan die trek deelgeneem, maar indien wel, het hy teruggekeer na die Oos-Kaap.

Genealogiese gegewens

e4 DU PREEZ, Andries: *c. 1764⁴; ~Swellendam 4.11.1764⁵; †c. 1819⁶.

x Graaff-Reinet 2.12.1787⁷: **OELOFSE, Sara Catharina**: *c. 1774; ~Swellendam 11.9.1774⁸; †Uitenhage Distrik 17.5.1854⁹. Dogter van Johannes OELOFSE¹⁰ en Johanna ROI.

Jeug

Daar is min oor Andries bekend. Hy dra dieselfde naam as sy pa. Die eerste keer wat ons hom raakloop is met sy doop te Swellendam op 4 November 1764. Die volgende keer wat Andries in die rekords verskyn, is met sy huwelik met Sara te Graaff-Reinet op 2 Desember 1787. Sara was nagenoeg 13 jaar en Andries nagenoeg 23 jaar oud.

Sara Oelofse is 'n vierde geslag Oelofse. Die stamvader Andreas Oelofse het in 1668 vanaf Christiana (later Oslo) in Noorweë in die Kaap aangekom. Hy trou met Sara Van Gyselen¹¹ die dogter van Leendert Jansz van Gijselen van Den Haag en Claasje van die Kaap¹². Sara se broer wat net jonger as sy was, se naam was Roelof Johannes – 'n naam wat sou voortleef in Sara se sewende kind.

In hierdie hoofstuk

Andries en Sara

Johanna Jacoba – bl. 146

Andries – bl. 148

Johannes Stephanus – bl. 151

Hester Susanna – bl. 153

Sara Catharina – bl. 155

Renier Stephanus – bl. 158

Roelof Johannes – bl. 159

Martha Maria – bl. 160

Magdalena Aletta – bl. 164

Dorothea Anna – bl. 166

Jacoba Johanna – bl. 168

Ignatius Petrus H – bl. 170

Andries Marthinus Oelofse – bl. 172

Die Drosdy op Swellendam

Die oorspronklike deel is gebou in 1747 en dit is in 1813 vergroot. Dit was die woning en kantore van die Landdros

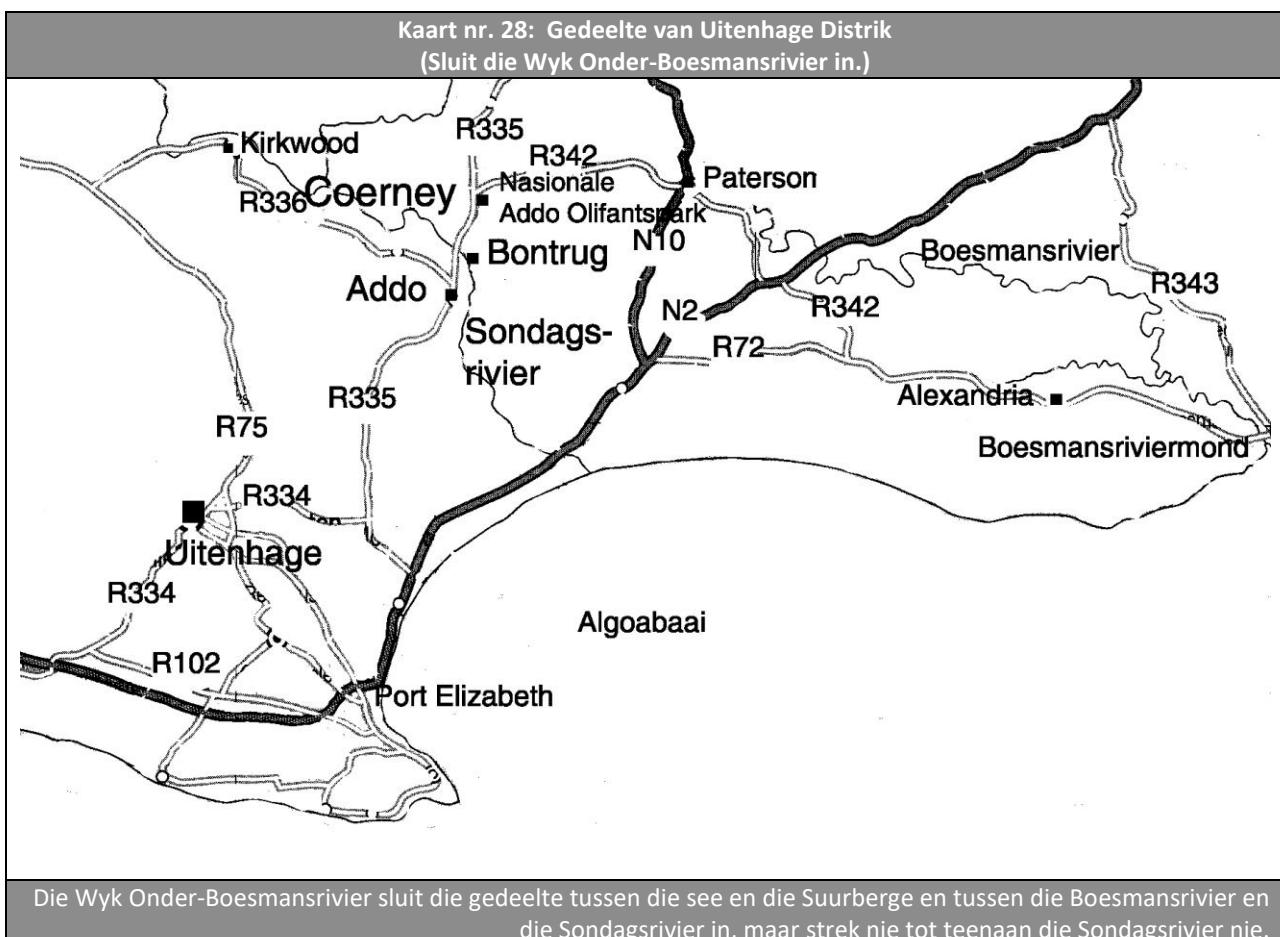
Foto: Pieter en Martie Lategan

Sara is gedoop te Swellendam op 11 September 1774. Dit is nie duidelik na wie sy vernoem is nie, maar volgens die benoemingspatroon wat destyds gevolg is, kon dit 'n vernoeming aan vaderskant gewees het. Haar ouma aan vaderskant was Sara Cordier.

Woonplekke

Daar kon nie spesifieke woonplekke vir Andries en Sara geïdentifiseer word nie. Met die beskikbare gegewens kan daar egter aanduidings gegee word van waar hulle moontlik gewoon het.

Dit is nie seker waar Andries en Sara na hulle troue in 1878 gewoon het nie. Dit is moontlik dat hulle toe op De Twee Rivieren in die Onder-Langkloof, waarna hieronder verwys word, kon gewoon het.

Volgens die opgaafrolle van Uitenhage word aangedui dat Andries-hulle in 1805 in die Wyk Tsitsikamma en 1807 en 1810 in die Wyk Tsitsikamma en Krommerivier woon. In 1807 word daar by die doop van hul dogter Magdalena Aletta aangetoon dat hulle van "de Couga" is. In die 1810 opgaafrol word aangedui dat hulle van De Witteklipsfontein geleë aan die Couga is. Dit wil dus voorkom asof hulle moontlik reeds sedert 1805 op De Witteklipsfontein gewoon het.

In 1815 word hulle opgaaf voltooi in die Wyk Zwartkopsrivier en in 1818 in die Wyk Onder-Boesmansrivier. Dit is nie duidelik of hulle op twee plekke gewoon het en of die grense van die wyke net verskuif het nie.

In 1826 ontvang Sara 'n plaas in die Wyk Onder-Boesmansrivier ongeveer 1200 treë van die Sondagsrivier. In 1842 stel Sara 'n testament op en onderteken dit op die plaas Zuney in die Wyk Onder-Boesmansrivier van die Distrik Uitenhage.

Eiendom

Toe Andries se pa in 1784 oorlede is, was hy volgens die inventaris 20 jaar oud. In die inventaris duï die mondige broers en swaer aan dat hulle nie beswaar het dat Andries 'n plaas en opstal waarvan die naam onleesbaar is, wat sy pa aan hom bemaak het, na die dood van sy moeder kry vir die bedrag waarvoor dit waardeer is, nl. Rds. 200. Daar was twee plase in die boedel, nl. De Twee Rivieren en De Ongegunde Vryheid. **De Twee Rivieren** is vroeër in die inventaris ook as onleesbaar aangedui en dit is dus heel moontlik die plaas waaraan dit gegaan het¹³.

Andries boer in die Wyk Tsitsikamma en die Wyk Tsitsikamma en Krommerivier tot voor 1815 volgens die opgaafrolle waarin sy naam voorkom. In die opgaafrol van 1810¹⁴ word Andries se plaas aangegee as **De Witteklipsfontein**¹⁵, Wyk Tsitsikamma en Krommerivier, Distrik Uitenhage.

In 1815 word aangedui dat hulle in die Wyk Zwartkopsrivier boer en in 1818 dat hulle in die Wyk Onder-Boesmansrivier boer. In 1826, na Andries se dood omstreeks 1819, ontvang Sara 'n plaas wat "nuwe grond" is, ongeveer 1200 treë van die Sondagsrivier en grensende aan Rietfontein, Albany¹⁶. Haar plaas was in die Wyk Onder-Boesmansrivier¹⁷. Daar word aangedui dat die plaas 2150 morg groot is, dat die grond soet is en dat dit 50 – 60 beeste en 'n klein klompie skape kan dra.

Die opgaafrolle duï aan hoeveel van die gesin op 'n bepaalde tyd deel van die huisgesin uitgemaak het, hoeveel werkers hulle gehad het en hulle bates. Die gegewens in 'n aantal van die opgaafrolle is soos volg:

Opgaafrolle: Uitenhage Distrik: Andries en Sara du Preez						
Jaar	1807 ¹⁸	1815 ¹⁹	1818 ²⁰	1820 ²¹	1823 ²²	1826 ²³
Wyk (Veldkornetskap)	Tsitsik.	Zwartk.	O-Boes	O- Boes	O-Boes	O-Boes.
Naam	Andries en Sara	Andries en Sara	Andries en Sara	Sara (Weduw.)	Sara	Sara
Gesin	Mans	1	1			
	Vroue	1	1		1	1
	Seuns	4	5		1	1
	Dogters	4	6	4	2	1
Werkers	Volw. Man	1		1	1	
	Volw. Vrou	1				
Vee	Perde	1	1	1	1	1
	Beeste	38	9	17	88	29
	Skape	17				
	Bokke	17			40	6
Gesaaides	Gesaai		2	1	1	1
	Tarwe	6	8	4	10	6
Vervoer	Wa	1		1	1	1
Plase					1 2150 m	2150 m

Notas: Tsitsik. = Tsitsikamma; Zwartk. = Zwartkopsrivier; O-Boes = Onder- Boesmansrivier; m = morg.

Die gegewens is nie noodwendig heeltemal betroubaar nie, maar dien as riglyn.

Volgens die opgaafrolle waarvan die besonderhede hierbo verstrek word, het Andries en Sara maar 'n relatief klein boerdery gehad met 'n klompie vee en 'n bietjie tarwe ('n graangewas) wat gesaai en gewen is. Dit kon seker kwalik in hulle lewensbehoeftes voorsien het. Daar moet egter in berekening gebring word dat die opgaafrolle inderwaarheid belastingopgawes was en dat die gegewens moontlik nie heel akkuraat sou wees nie.

Inderdaad kom dit voor asof hulle baie arm was. In 1815 was daar 8 ongetroude kinders in die huis – saam met die ouers dus 10 mense. Die opgaafrol dui egter 11 kinders aan en dit is dus moontlik dat van die getroude kinders nog by hulle gebly het. In die opgaafrol vir dieselfde jaar word 9 beeste en 8 mud tarwe aangedui as die bates. Dit is inderdaad baie min om van te leef, veral as in ag geneem word dat vier van die nege beeste trekosse was.

Swellendam se kerk vanaf Januarie 1802 tot 1909, soos vergroot in 1875.

Andries en Sara het 'n paar van hulle kinders in Swellendam gedoop, heel moontlik in die kerkgebou. Hulle seun Roelof Johannes is in Swellendam gedoop.

Kerk

Andries se naam kom op 27.6.1818 in die Lidmateregister van die Uitenhage gemeente voor²⁴. Die oudste drie kinders is gedoop te Tulbagh en die volgende ses kinders te Swellendam, Daarna is twee kinders gedoop te Graaff-Reinet, een te George en een te Uitenhage.

Die gesin

Tussen 1788 en 1817 (29 jaar) het hulle 13 kinders waarvan twee vroeg

oorlede is. Hulle het een tweeling, nl. Renier (Reynier) Stephanus en Roelof Johannes. Die meeste kinders gaan voort om in die Oos-Kaap te boer. Roelof Johannes, Martha Maria, Dorothea Anna en Jacoba Johanna gaan egter op die Groot Trek. Dit is moontlik dat Johannes Stephanus ook op die Groot Trek gegaan het, maar weer teruggetrek het na die Oos-Kaap.

Die kinders was soos volg:

- Johanna Jacoba, getroud met Marthinus Jacobus Ferreira.
- Andries getroud met Rosina Jacoba Prinsloo en na haar dood met Elisabeth Magdalena Gouws.
- Johannes Stephanus, getroud met Hester Jacoba du Preez.
- Hester Susanna, getroud met Johannes Henricus Oosthuysen.
- Sara Catharina, getroud met Lukas Petrus Vermaak.
- Renier (Reynier) Stephanus, getroud met Luytje Maria Petronella Kromhout.
- Roelof Johannes, agtereenvolgens getroud met Orsilla Magdalena Lindeque, Susanna Johanna Scheepers en Catharina Elizabeth Barbara Britz.
- Martha Maria, getroud met Petrus Lindeque.
- Magdalena Aletta, getroud met Daniel Jacobus Jansen van Vuuren.
- Dorothea Anna, getroud met Cornelius Tobias Vermaak.
- Jacoba Johanna, getroud met Coenraad Marthinus Vermaak.
- Ignatius Petrus Hendrik, getroud met Hester Maria Isabella Fourie.
- Andries Marthinus Oelofse wat blybaar vroeg oorlede is.

Latere lewensjare

Andries se sterfdatum kon nie bepaal word nie. Daar is nie 'n testament of inventaris beskikbaar nie. Die naaste bepaling van die datum kon gedoen word deur die opgaafrolle. Sy naam verskyn op die opgaafrol van 1818, maar in 1820 verskyn net Sara met die aanduiding dat sy 'n weduwee is. Hy is dus tussen 27.6.1818 (lidmaat Uitenhage) en die opname vir die 1820 opgaafrol oorlede. Dit word gevolglik aanvaar dat hy omstreeks 1819 oorlede is.

Sara gaan na Andries se dood voort met die boerdery. Daar was blybaar nog ses kinders in die huis. Namate hulle ouer geword het, het sommiges blybaar saam met haar geboer. Hulle bates verskyn egter afsonderlik in die opgaafrolle.

Op 1 November 1842 stel Sara 'n testament op²⁵. Daarin benoem sy haar seun Johannes Stephanus en haar skoonseun Johannes Henricus Oosthuysen as eksekuteurs van haar boedel. Al haar besittings moet na haar dood per veiling verkoop word en die geld onder haar erfgename verdeel word. Sy teken die testament te Zuney, Wyk Onder-Boesmansrivier, Distrik Uitenhage.

Sara is oorlede op 17 Mei 1854 aan die huis van haar skoonseun Johannes Henricus Oosthuysen, waarskynlik te Coerney. Sy was toe nagenoeg 80 jaar oud en omtrent 35 jaar 'n weduwee.

Ten tye van haar dood is haar kinders Johanna Jacoba, Andries, Sara Catharina en Jacoba Johanna (plus die vroeg oorledenes) reeds oorlede. Hulle kinders erf kinderdele.

Haar testament word betwiss deur die weesheer wat nie die twee eksekuteurs deur haar aangestel, wil erken nie. Daar volg 'n hofsaak en die weesheer verloor die saak²⁶.

*Andries du Preez en Sara
Oelofse se kinders*

Johanna Jacoba du Preez (A)

c. 1788 – 1825)

Oriëntasie

Johanna²⁷ du Preez is omstreeks 1788 gebore en omstreeks 1825 oorlede toe sy nagenoeg 37 jaar oud was. Sy trou in 1813, toe sy omtrent 26 jaar oud was, met Marthinus²⁸ Ferreira. Hy is omstreeks 1779 gebore en oorlede in 1836 toe hy nagenoeg 57 jaar oud was. Hy was by sy troue met Johanna ongeveer 35 jaar oud. Hy was vier keer getroud en hierdie was sy tweede huwelik. Hy was 'n boer.

Marthinus en Johanna het drie kinders gehad – twee dogters en 'n seun. Hulle het in die Distrik Uitenhage gewoon. Marthinus het in sy eerste huwelik ses kinders gehad en in sy derde huwelik twee: dus 'n totaal van 11 kinders.

Genealogiese gegewens

f1 DU PREEZ, Johanna Jacoba: *c. 1788²⁹; ≈Tulbagh 15.1.1789³⁰; †c. 1825³¹.

x George 19.12.1813³²: FERREIRA, Marthinus Jacobus: *c. 1779³³; ≈2.4.1779³⁴; †Uitenhage Dist. Sondagsrivier 30.3.1836³⁵. Seun van Petrus Hendrik FERREIRA en Catharina Maria VAN STADEN.

[Marthinus Jacobus Ferreira het vier huwelike gehad:

x 26.5.1799³⁶: PRINSLOO, Martha Magdalena: *c. 1782; ≈9.6.1782³⁷; †c. 1812³⁸. Dogter van Marthinus PRINSLOO en Anna Helena HAARHOFF.

xx Johanna Jacoba DU PREEZ (hierbo).

xxx Uitenhage 1.5.1825³⁹: FOURIE, Louisa Frederika⁴⁰

xxxx Uitenhage 20.8.1835⁴¹: VAN NIEKERK, Margaretha Albertha: *c. 1803; ≈11.4.1803⁴². Dogter van Izaak Abraham VAN NIEKERK en Sara Elizabeth MEYER.]

Lewensloop

Johanna is omstreeks 1788 gebore en te Tulbagh gedoop op 15 Januarie 1789. Sy trou op 12 Desember 1813 te George met Marthinus Jacobus Ferreira en is die tweede van sy vier vrouens. Hy is omstreeks 1779 gebore en gedoop op 2 April 1779.

Marthinus was die kleinkind van Ignatius Ferreira (1695 – 1772)⁴³. Die skip waarop Ignatius gereis het, het skipbreuk gely en hy vestig hom in 1722 in die Kaap. Ignatius was getroud met Martha, die dogter van Estienne Terblanche van Frankryk wat na 1700 in die Kaap aankom, en Martha le Fèbre.

Marthinus se ouers was Ignatius se derde kind, Petrus Hendrik Ferreira (c. 1736 – c. 1798) wat getroud was met Catharina Maria van Staden⁴⁴. Sy was 'n agterkleinkind van Maarten van Staden wat voor 1686 vanaf Haarlem in Nederland in die Kaap aankom.

Marthinus was eers getroud met Martha Magdalena Prinsloo in 1799 toe hy ongeveer 20 jaar oud was. Hulle het ses kinders gehad, waarvan een blybaar vroeg oorlede is volgens die inventaris wat na Martha Prinsloo se dood opgestel is.⁴⁵

Marthinus het eers aan die Krommerivier in die Distrik Uitenhage gewoon.⁴⁶ Volgens die opgaafrol van 1805 het Marthinus en sy eerste vrou 1 perd, 72 beeste, 134 skape en 'n wa besit.⁴⁷ Teen die dood van sy eerste vrou, het hulle op die halwe leningsplaas Rietfontein, oorkant die Sondagsrivier, by Wagendrift in die Distrik Uitenhage gewoon.⁴⁸

Die inventaris wat opgestel is na die dood van Martha Prinsloo in 1812 verstrek interessante inligting. Dit sluit die bogemelde plaas, 69 beeste, 94 skape, 3 ryperde, 3 gewere en die gewone kombuis- en ander gereedskap in. Die meubels en van die eetgerei vir 'n gesin van 7 is egter interessant. Daar was drie stoele, 2 beddens, 2 boeke, 3 kiste, 3 borde en 6 lepels.

Marthinus en Johanna het drie kinders gehad, nl. –

- Agatha Catharina Ferreira, getroud met Cornelis Johannes Muller (Moller).
- Catharina Maria Ferreira, getroud met Anthонie Stephanus du Preez.
- Andries Ferreira, getroud met Maria Susanna van Vuuren.

Johanna was ongeveer 11 jaar met Marthinus getroud en was omtrent 37 jaar oud toe sy oorlede is. Met die afsterwe van Johanna omstreeks 1825 is 'n inventaris opgestel op 8 April 1825. Daarvolgens besit hulle die halwe plaas **Rietfontein** geleë aan die Sondagsrivier, Wagendrift, Distrik Albany/Uitenhage, wat nagenoeg 1000 morg groot was. Daar was 27 beeste, 7 perde en 150 skape en bokke. Die meubels en gereedskap was karig en daar was 'n ou wa. Hulle het ook 'n slavin, Aletta van die Kaap, gehad. Sy was 33 jaar oud en het in die huis gewerk. Sy was blykbaar sieklik want die een inventaris dui haar aan as "indium" en die ander as "gebrekkig".⁴⁹

Na Johanna se dood trou Marthinus in 1825 met Louisa Frederika Fourie. Hulle het twee kinders gehad. Daar is weer 'n inventaris opgestel wat daarop dui dat sy posisie ten opsigte van vee en gereedskap ietwat verbeter het⁵⁰. Minder as 'n jaar voor sy dood trou Marthinus in 1835 met Margaretha Albertha van Niekerk. Sy oorleef hom.

Marthinus was 'n boer. Die opgaafrolle van 1818, 1820 en 1823 asook die bogemelde inventaris dui daarop dat hy 'n klein boerdery gehad het en nie huis as welvarend beskryf sou kon word nie.⁵¹

Marthinus het dus altesaam elf kinders en vier vroue gehad. Hy was nagenoeg 57 jaar oud toe hy oorlede is op 30 Maart 1836.

Andries du Preez (f2)

(1792 – 1850)

Oriëntasie

Andries⁵² is gebore in 1792 en oorlede in 1850 in die ouderdom van 57 jaar. Hy was twee keer getroud. Hy was 'n boer.

Hy trou op nagenoeg 23-jarige leeftyd in 1815 met die 22-jarige Rosina Jacoba Prinsloo. Sy is omstreeks 1793 gebore en is op 50-jarige leeftyd oorlede in 1843. Hulle het twaalf kinders gehad, waarvan drie blykbaar vroeg oorlede is.

Na Rosina⁵³ se dood trou Andries met Elizabeth⁵⁴ Gous. Sy oorleef hom by sy afsterwe in 1850. Sy was eers getroud met Johan Jurgen Slabbert, wat in 1838 oorlede is.

Genealogiese gegewens

f2 DU PREEZ, Andries: *16.12.1792⁵⁵; ≈Tulbagh 24.3.1793⁵⁶; †Uitenhage Distrik, Sondagsrivier 30.1.1850⁵⁷.

x Swellendam 2.12.1815⁵⁸: PRINSLOO, Rosina Jacoba: *c. 1793⁵⁹; ≈6.10.1793⁶⁰; †Uitenhage Distrik, Sondagsrivier, Wolvenkraal 7.1.1843⁶¹ Dogter van Marthinus PRINSLOO en Anna Helena HAARHOFF.

xx GOUS, Elizabeth Magdalena (Johanna)⁶²: *c. 1798⁶³; ≈Graaff-Reinet 9.12.1798⁶⁴. Dogter van Marthinus GOUS en Elizabeth GREEF.

[Elizabeth Magdalena (Johanna) Gous was eers getroud:

x Graaff-Reinet 26.12.1814⁶⁵: SLABBERT, Johan Jurgen: ≈20.2.1797⁶⁶; †29.12.1838⁶⁷. Seun van Floris Johannes SLABBERT en Catharina MEYER.]

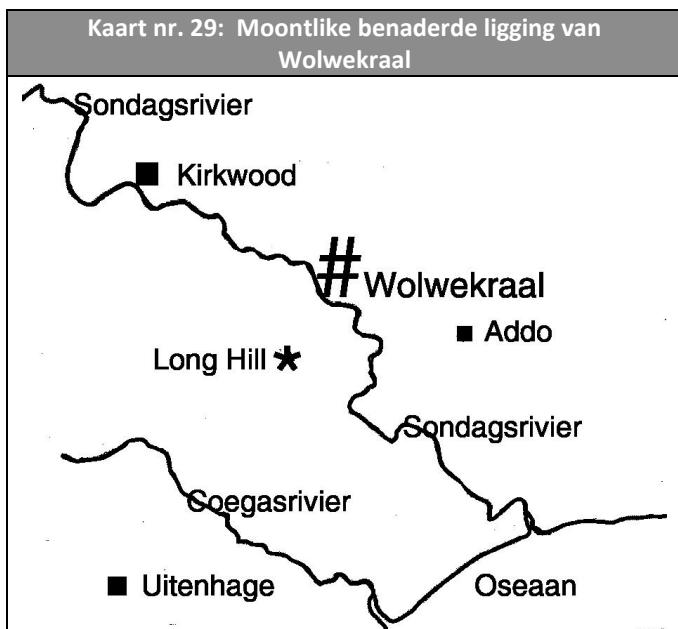
Lewensloop

Andries is gebore op 16 Desember 1792 en is gedoop te Tulbagh op 24 Maart 1793. In die opgaafrol vir 1815 van die Wyk Zwartkopsrivier van die Distrik Uitenhage, voor Andries se troue, word aangedui dat hy 'n perd en ses beeste besit.⁵⁸ Hy trou op 2 Desember 1815 met Rosina Jacoba Prinsloo. Sy is gebore omstreeks 1793 en is gedoop op 6 Oktober 1793.

Andries was 'n boer en het blykbaar die grootste gedeelte van sy volwasse lewe geboer op **Wolwekraal** aan die Sondagsrivier in die Wyk Onder-Boesmansrivier van die Distrik Uitenhage. Daar word nie tans so'n plaas op die landmeter-generaal se kaarte aangedui nie. Ook in die "Bewaarders van ons Erfenis"- reeks word die plaas teen 1850 nie aangedui nie. 'n Verwysing na so 'n plaas is egter bekom op die kaart van Uitenhage wat die boek *Voortrekkerstamouers*⁶⁹ vergesel. Die kaart hieronder dui die moontlike benaderde ligging van Wolwekraal aan.

 <i>Andries Du Preez</i> <i>R. J. Prinsloo</i>	Andries en Rosina (links) en Elizabeth (regs) se handtekenings	 <i>Andries Du Preez</i> <i>E. M. Diopree</i>
--	---	---

Die geboorteplekke van hulle kinders word aangedui as George, Uitenhage, Sondagsrivier, Boesmansrivier, Wolwekraal en Tsitsikamma. Van hulle kinders is gedoop te Uitenhage. Die meeste van hierdie plekke kan daarop dui dat hulle die hele tyd op Wolwekraal gewoon het.

Andries se naam kom voor in die opgaafrolle van 1818, 1820, 1823 en 1826 as woonagtig in die Wyk Onder-Boesmansrivier van die Distrik Uitenhage. Dit kom voor asof Andries hoofsaaklik met beeste geboer het en ook vir eie gebruik gesaai het. Hy het deurgaans net een wa. Dit is maar 'n taamlik beskeie boerdery. In die tabel hieronder word die gegewens in die opgaafrolle weergegee.

Daar kon geen getuenis van grondbesit gevind word nie. In beide Andries en Rosina se sterfkennisgewing word geen vaste eiendom aangedui nie. In die inventaris wat met Rosina se dood opgestel is, word ook geen vaste eiendom getoon nie.

In 'n inskrywing van 29 Junie 1832 word Andries getoon as lidmaat van die kerk te Uitenhage⁷⁰. Rosina word op 2 Julie 1814 getoon as lidmaat te George⁷¹ en 1 Oktober 1841 as lidmaat te Uitenhage⁷².

Opgaafrolle van Andries du Preez					
Jaar	1818 ⁷³	1820 ⁷⁴	1823 ⁷⁵	1826 ⁷⁶	
Wyk	Onder-BMRivier*	Onder-BMRivier*	Onder-BMRivier*	Onder-BMRivier*	Onder-BMRivier*
Gesin	Mans	1	1	1	1
	Vroue	1	1	1	1
	Seuns				1
	Dogters	2	1	3	4
Werkers	Manlik	2	3	3	
	Vroulik	3	3	4	
Slawe	Manlik				
	Vroulik				
Vee	Perde	4	3	4	6
	Beeste	46	71	60	114
	Skape			56	
	Bokke				35
Gesaaides Tarwe/Koring (Mud)	Gesaai	1	1		1
	Gewen	6	5		5
Gesaaides Gars/Gort(Mud)	Gesaai	1			½
	Gewen	3			4
Vervoer	Wa	1	1	1	1

Notas: Onder-BMRivier = Die Wyk Onder-Boesmansrivier.

Die gegewens is nie noodwendig heeltemal betrouwbaar nie, maar dien as riglyn.

Andries en Rosina het twaalf kinders gehad⁷⁷ waarvan 7 dogters was. Drie van die kinders is blykbaar vroeg oorlede. Drie van die seuns het getrou en kinders gehad.

- Anna Helena, getroud met Hercules Stephanus Terblanche.
- Sara Catharina wat blykbaar vroeg oorlede is.
- Petronella Maria Dorothea, getroud met Johannes van Staden.
- Andries wat blykbaar vroeg oorlede is.
- Rosina Jacoba, getroud met Hendrik Frederik Kromhout.
- Sara Catharina Elizabeth, getroud met Marthinus Gerhardus Oosthuizen.

- Marthinus Andries, getroud met sy niggie Magdalena Salomina du Preez.
- Johanna Jacoba, getroud met Andries Frans Petrus Oelofse.
- Hendrik Petrus wat blykbaar vroeg oorlede is.
- Hester Susanna, getroud met Petrus Johannes Kromhout.
- Andries Nicolaas Francois, getroud met Susanna Johanna Dorothea Maritz.
- Johannes Stephanus Jacobus, getroud met Johanna Catharina van der Watt.

Met Rosina se dood in 1843 word 'n inventaris ingedien waarin daar aangedui word dat hulle 'n wa, 14 beeste, 34 skape, 10 bokke, huisraad en -gereedskap en plaasgereedskap besit. Die meubels op die inventaris is 'n bed, twee wakiste, 'n tafel en 'n stoel. Die eetgerei in die inventaris is 12 borde, 10 lepels, 6 vurke en 9 tafelmesse. Die boedel dui op 'n arm gesin.

Hoewel daar uitdruklik op die inventaris ten opsigte van Rosina se dood aangedui is dat sy op 7 Januarie 1843 sterf, word sy en Andries aangeteken as getuies by die doop van hul broer, Roelof Johannes, se dogter Orsela Magdalena du Preez te Potchefstroom op 3 Junie 1844⁷⁸. Wat wel duidelik is, is dat Andries in 1844 vir sy broer Roelof Johannes in die Overvaalse gebied (Transvaal) gaan kuier het, maar dat daar dalk 'n fout ten opsigte van sy vrou se naam was.

Andries trou na Rosina se dood met Elizabeth Magdalena (Johanna) Gous. Sy is omstreeks 1798 gebore en is gedoop te Graaff-Reinet op 9.12.1798. Die doopgetuies was "Izaak Greef, Saartjie (onleesbaar) Gous, Dirk Krafot (Crafford) en Anna Francina Greef"⁷⁹.

Elizabeth was voorheen getroud met Johan Jurgen Slabbert, en wel te Graaff-Reinet op 26 Desember 1814. Jurgen Slabbert is oorlede op 29 Desember 1838. Hulle het 11 kinders gehad waarvan 8 dogters was.

Op 18 Desember 1849 onderteken Andries en Elizabeth 'n testament te Kariega. Die bemaking is aan die langlewende, maar met sekere bepalings oor die erfdeel van die kinders.

Andries sterf op 30 Januarie 1850 op 57-jarige ouderdom, waarskynlik op die plaas by die Sondagsrivier. Elizabeth oorleef hom.

Johannes Stephanus du Preez (β)

(1794 – ?)

Oriëntasie

Johannes⁸⁰ is gebore in 1794. Hy was 'n boer. Hy is in 1819 op 24-jarige ouderdom getroud met sy 19-jarige niggie Hester⁸¹ du Preez. Sy is gebore in 1800 en was een van 'n tweeling. Hulle het nege kinders gehad, waarvan vier blykbaar vroeg oorlede is.

Genealogiese gegewens

f3 DU PREEZ, Johannes Stephanus: *24.6.1794; ≈Tulbagh 3.5.1795⁸².

x Uitenhage 8.4.1819⁸³: DU PREEZ Hester Jacoba⁸⁴: *Swellendam Distrik 13.6.1800⁸⁵; ≈Swellendam 21.4.1803⁸⁶. Dogter van Salomon DU PREEZ en Magdalena OOSTHUYZEN.

Lewensloop

Daar is baie min oor Johannes en Hester bekend. Geen boedeldokumente of aanduidings van grondbesit kon gevind word nie. Die gegewens wat oor hulle opgespoor kon word, was hoofsaaklik in die kerkrekords en opgaafrolle.

Johannes is gebore op 24 Junie 1794 en is gedoop te Tulbagh op 3 Mei 1795. In die opgaafrol van 1815 vir die Wyk Zwartkopsrivier van die Distrik Uitenhage kom sy naam voor, maar geen besittings word aangedui nie⁸⁷. Hy was toe nog ongetroud en 21 jaar oud.

Hy trou op 8 April 1819 met sy niggie, Hester Jacoba du Preez. Sy is gebore op 13 Junie 1800 in die Swellendam Distrik. Sy is gedoop te Swellendam op 21 April 1803.

In die opgaafrol van 1823 kom Johannes se naam voor in die Wyk Onder-Boesmansrivier van die Distrik Uitenhage. Hulle het 2 werkers, 'n manlike slaaf, een perd, 26 beeste, 53 skape en een wa gehad. In 1826 dui die opgaafrol vir dieselfde wyk aan dat hulle 2 knegte, 5 perde, 67 beeste en 1 wa gehad het. Hulle het 4 mud koring gewen.

Op 24.12.1821 verskyn Johannes se naam op die lidmateregister van die kerk te Uitenhage en op 26.12.1825 die naam van Hester.⁸⁸

Johannes en Hester se name kom voor in die boek *Voortrekkerstamouers*. Daar word aangedui dat dit onseker is of die egpaar wel op die Groot Trek vertrek het. Indien hulle wel getrek het, was dit waarskynlik met die trek van J. S. Maritz ongeveer November 1836⁸⁹. (Dit is dieselfde trek waarmee sy broer Roelof Johannes getrek het.) Hulle woonplek word aangedui as Onder-Boesmansrivier.

Daar is 'n paar moontlikhede: hulle kon nie getrek het nie of hulle kon getrek en omgedraai het. Hulle laaste drie kinders is gebore op 27.2.1837 en in 1839 en 1843. Twee van hierdie kinders se geboorteplekke word aangedui as Uitenhage. Indien hulle in November 1836 getrek het en 'n kind is einde Februarie 1837 weer in Uitenhage gebore, was hulle nie lank weg nie.

Johannes en Hester het nege kinders gehad⁹⁰. Vyf van die kinders is blykbaar vroeg oorlede, ingeslote twee van hulle drie seuns.

- Andries.
- Sara Johanna, getroud met Theunis Theodorus Fourie.

- Magdalena Salomina, getroud met haar neef Marthinus Andries du Preez en daarna met Salomon Petrus du Preez.
- Salomon Johannes.
- Johannes Stephanus Reynier, getroud met Anna Catharina Petronella Potgieter.
- Hester Susanna Catharina Jacoba.
- Johanna Jacoba.
- Martha Johanna, getroud met Salomon Theodorus Potgieter.
- Cornelia Dorothea Maria.

Mnr. M. H. C. du Preez berig in die *Du Preez-Nuus* in 2001⁹¹ van 'n gesangeboek wat deur Hester met die hand oorgeskryf is, vir haar dogter Sara Johanna. Agterin skryf Hester: "Dese boek is geskreven door mijn Hester Jacoba du Prees, u moeder, en blyf naa u doot voor mijn klyn dogter Hester J. Fourie, tot een aandenken." Daar is na Hester se dogter as getroud met Theunis Theodorus Fourie hierbo verwys. Hulle dogter Hester Jacoba Fourie is gebore op 12 April 1843 in die distrik Somerset-Oos en sy is oorlede op 21 Oktober 1909 te Turffontein in Johannesburg. Hester Jacoba Fourie was getroud met Johannes Hendrik Josephus Strydom.

Catherine Kelly, Hester se agterkleindogter, het die handgeskrewe gesangeboek aan die Johannesburgse Africana Museum geskenk voordat sy (Catherine) na Engeland vertrek het. Daar is ook in die *Du Preez-Nuus* 'n uittreksel geplaas wat hiernaas geplaas word.

vers 10

nu is Mijn wenst o heer
te leeven tot uwen eer
Ver waardeg Mijn hier Meede
o heer het is Mijn bede
om heijleglyk te leeven
en U vast aan te kleeven

"nu is Mijn wenst o heer/ te leeven tot uwen eer/ Ver waardeg
Mijn hier Meede/ o heer het is Mijn bede/ om heijleglyk te
leeven/ en U vast aan te kleeven"

Uit al die gegewens is dit wel duidelik dat hulle in die Wyk Onder-Boesmansrivier van die Distrik Uitenhage woonagtig was. Die opgaafrolle tot 1826 dui daarop dat Johannes en Hester nie 'n groot boerdery gehad het nie.

Hester Susanna du Preez (A) (c. 1798 – 1873)

Oriëntasie

Hester⁹² du Preez is gebore omstreeks 1798 en was 75 jaar oud toe sy in 1873 oorlede is. Die 16-jarige Hester trou in 1814 met die 17-jarige Jan⁹³ Oosthuyzen. Hy is gebore omstreeks 1798 en is oorlede in 1868 toe hy 70 jaar oud was. Hulle het moontlik twee kinders gehad. Jan was 'n boer.

Genealogiese gegewens

f4 DU PREEZ, Hester Susanna: *Sondagsrivier c. 1798⁹⁴; ~Swellendam 15.2.1799⁹⁵; †Dist. Uitenhage, Wyk Alexandria, Coerney 9.11.1873⁹⁶.

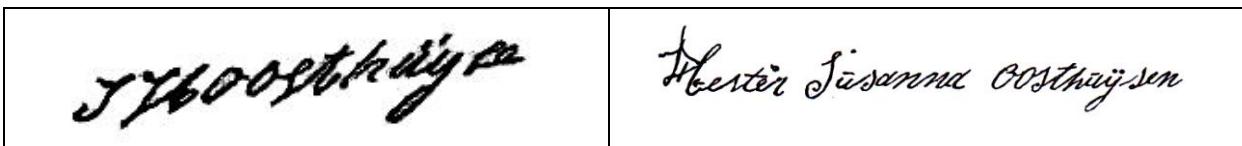
x George 12.11.1814⁹⁷: OOSTHUYZEN Johannes Henricus (Hendric(k)us)⁹⁸: *Ruitgelfontein c. 1798; ~Graaff-Reinet 3.9.1798⁹⁹; †Dist. Uitenhage, Coerney 19.7.1868¹⁰⁰. Seun van Jacobus Nicolaas OOSTHUYSEN en Johanna Aletta OEOFSE.

Lewensloop

Hester is gebore aan die Sondagsrivier omstreeks 1798. Sy is gedoop te Swellendam op 15 Februarie 1799. Die doopgetuies was "Marthinus van Staden, Catharina Jordaan, Johannes du Preez en Susanna Magdalena du Preez ('n tante)".

Sy trou op 12 November 1814 met Johannes Henricus Oosthuyzen. Jan word in die huweliksregister aangedui as komende van Ruitgelfontein (Rughters Fontein in Sterfkennis) in die Distrik Uitenhage en Hester as komende van Zwartkoppies, Uitenhage.¹⁰¹

Jan is gebore omstreeks 1798 op Ruitgelfontein en hy is gedoop te Graaff-Reinet op 3 September 1798¹⁰². Die doopgetuies was "Josua Joubert, Kaatje Grundlingh, Roelof Johannes Oelofse, Magdalena Oosthuijzen, Johannes Hendricus Oosthuijzen en Maria Elizabeth Oelofse"¹⁰³. Hy is vermoedelik vernoem na sy oupa aan vaderskant.

Jan was 'n boer. In die opgaafrol van 1823 word hulle aangedui as wonende in die Distrik Uitenhage, Wyk Onder-Boesmansrivier. Daar word een seun en een dogter opgeteken. Hulle het een kneg, 3 werkers, 10 perde, 125 beeste, 51 skape en 'n wa gehad. Hulle het ook 7 mud gars gewen.¹⁰⁴

Hester dui in haar testament in 1869¹⁰⁵ aan dat sy slegs een dogter, Sara Catharina Oosthuyzen, het.¹⁰⁶ Op beide Johannes en Hester se sterfkennisse word ook net die dogter aangedui. Dit wil, inagnemende die bogemelde opgaafrol, dus voorkom asof hulle 'n seun gehad het wat vroeg oorlede is.

Hester se naam kom voor in die lidmateregister Uitenhage op 12.8.1826. Sy was toe reeds getroud.¹⁰⁷

Alexandria 2nd December 1873

Sir

*Having by the will of the late
Hester Susanna Oosthuysen born
Du Preez" dated 3rd February 1869
been appointed Executors Testimentary
of the Estate and Guardians of her
only imbecile Child Susara Catharina
we have the honor now to apply
for the necessary letters of administration
(and confirmation) in accordance*

*We have the honor to be
Sir
Your obedient Servants
Ignatius Petrus Hendrik du Preez his X mark
(Signed) Andries du Preez*

Alexandria 2nd December 1873

Sir

Having by this ..?.. of the late Hester Susanna Oosthuysen born "Du Preez" dated 3rd February 1869 been appointed Executors Testimentary of the Estate and Guardian of the only imbecile Child Susara Catharina we have the honor to apply for the necessary letters of administrition (and confirmation) in accordance.

As have the honor to be Sir
Your obedient Servants
Ignatius Petrus Hendrik du Preez his X mark
(Signed) Andries du Preez

Op 8.4.1850 stel hulle 'n testament op. (Johannes Hendricus Oosthuijsen en Hester Susanna du Preez.) Die testament is geteken te Geelhoute Bos, Courneijs Rivier, distr. Uitenhage.¹⁰⁸

Jan het 'n groot rol vervul met die bereddering van die boedel van sy skoonma, Sara Catharina Oelofse. Hy was een van die twee eksekuteurs en het ook namens 'n aantal van haar kinders geteken vir die ontvangs van hulle erfporse – onder andere die wat op die Groot Trek gegaan het.

Toe Jan op 19.7.1868 sterf, word aangedui dat hy twee plase en vee besit. Die name en ligging van die plase kon nie opgespoor word nie. Hester onderteken die sterfkennisgewing.

Na haar man se dood het Hester 'n testament gemaak op 13.2.1869. Sy bemaak alles aan haar enigste dogter Sara Catharina. Die testament is geteken in die Alexandria Wyk van Uitenhage.¹⁰⁹

Hester is in haar huis te Coerney in die Wyk Alexandria oorlede op 9 November 1873. Tussen die dokumente wat ingedien is in die proses van die bereddering van haar boedel, was daar 'n brief van 2 Desember 1873 vanaf Ignatius Petrus Hendrik du Preez en Andries du Preez, waarin hulle verwys na Hester se dogter Sara Catharina waarvan een van hulle aangestel is as die voog van die "... imbecile ..." kind¹¹⁰.

Sara Catharina du Preez (f5) (c. 1799 – 1842)

Oriëntasie

Sara¹¹¹ is omstreeks 1799 gebore en was 43 jaar oud toe sy in 1842 oorlede is. Die 18-jarige Sara trou in 1817 met die 25-jarige Johan¹¹² Rautenbach. Hy is gebore omstreeks 1792 en is in ongeveer 1832, toe hy 40 jaar oud was, oorlede. Hulle het 4 kinders gehad. Hy was 'n boer.

Sara trou weer op 34-jarige leeftyd met Lukas¹¹³ Vermaak wat toe 21 jaar oud was. Hy is gebore in 1812 en word 78 jaar oud voordat hy oorlede is in 1890. Hulle het een kind gehad.

Genealogiese gegewens

f5 DU PREEZ, Sara Catharina: *c. 1799¹¹⁴; ≈Swellendam 16.2.1800¹¹⁵; †Uitenhage Dist. Boesmansrivier 17.2.1842¹¹⁶

x Uitenhage 4.1.1817¹¹⁷: RAUTENBACH, Johan Andries: *c. 1792¹¹⁸; ≈Graaff-Reinet 20.3.1793¹¹⁹; †c. 1832¹²⁰. Seun van Johan Christoph/Christoffel RAUTENBACH en Margaretha (Maria) Aletta POTGIETER.

xx Uitenhage 6.11.1833¹²¹: VERMAAK, Lukas Petrus: *Graaff-Reinet 1.11.1812¹²²; †Alexandria Dist. De Hoek 19.9.1890¹²³. Seun van Salomon VERMAAK en Anna Jacoba Jansen VAN VUUREN.

[Lucas Petrus Vermaak gaan hierna nog vier huwelike aan:

xx VAN NIEKERK, Maria Susanna: †Uitenhage Dist. Wyk Onder-Boesmansrivier, De Hoek 24.2.1845¹²⁴.

xxx RUDOLPH, Johanna Susanna Aletta¹²⁵: *25.1.1825¹²⁶; ≈Uitenhage 31.7.1825¹²⁷ †c. 1850¹²⁸. Dogter van Jacobus Andreas Rudolph en Engela Elisabeth Agatha Meyer.

xxxx Uitenhage 8.4.1850: MULLER, Susanna Elisabeth: †Alexandria, De Hoek 20.8.1858¹²⁹.

xxxxx Uitenhage 2.2.1860: DU PLESSIS, Carolina Catharina Jacomina.]

Lewensloop:

Sara is omstreeks 1799 gebore en is gedoop te Swellendam op 16 Februarie 1800. Die doopgetuies was "Jacobus Nicolaas Oosthuijzen, Johanna Aletta Oelofsen, Ignatius Wilhelmus Ferreira (Ignatz) en Susanna Magdalena du Preez (e11)". Sy is vernoem na haar ma.

Sara trou op 4 Januarie 1817 met Johan Andries Rautenbach. Johan is gebore c. 1792 en is gedoop te Graaff-Reinet op 20 Maart 1793. Die doopgetuies was "Salomon Ferreira, Gerrit Snyman, Anna Maria Rautenbach en Salmon Frederik Krause"¹³⁰.

Johan se oupa was Georg Frederik (Friedrich) Rautenbach. Hy kom vanaf Sakse in Duitsland in die Kaap aan in 1757 as soldaat in diens van die Kompanjie. Hy was 'n burger te Swellendam. Johan se pa, Johan Christoph kom ook vanaf Sakse in Duitsland in die Kaap aan in 1780 as soldaat en is later 'n boukne. Hy tree in 1789 uit die diens van die Kompanjie. Hy trou op 3 Julie 1791 met Johan se moeder, Margaretha (Maria) Aletta Potgieter¹³¹.

Op 14 Junie 1819 verskyn Sara se naam in die lidmateregister van die kerk te Uitenhage¹³².

Johan en Sara het 'n testament opgestel op 6 Maart 1822 en dit is ingedien by die Weesheer op 5.12.1832¹³³. Die datum van indiening van die testament by die Weesheer gee 'n aanduiding van wanneer Johan oorlede is.

In die opgaafrol van Uitenhage vir 1826, Wyk Onder Boesmansrivier, het Johan en Sara 2 manlike werkers in diens. Daar is 9 teelperde, 172 beeste en 138 skape. Die graanoes was 10 mud koring en 39 mud gort. Hulle het 'n erfpagplaas van 2273 morg¹³⁴. Dit is nie aangedui wat die plaas se naam was nie.

Johan en Sara het vier kinders gehad¹³⁵ soos volg:

- Johan Christoffel Rautenbach. Hy is blybaar vroeg oorlede.
- Sara Catharina Rautenbach, getroud met Jan Lombaard.
- Margaretha Cornelia Aletta Magdalena Rautenbach, getroud met Cornelis Johannes Fourie.
- Johan Andries Rautenbach, getroud met Maria Catharina Dorothea Bouwer.

Johan Christoffel en Sara Catharina word nie genoem in die inventaris wat na Sara se dood in 1842 opgestel is nie en die moontlikheid bestaan dus dat hulle vroeg oorlede is.

Johan sterf omstreeks 1832 toe hy 40 jaar oud was.

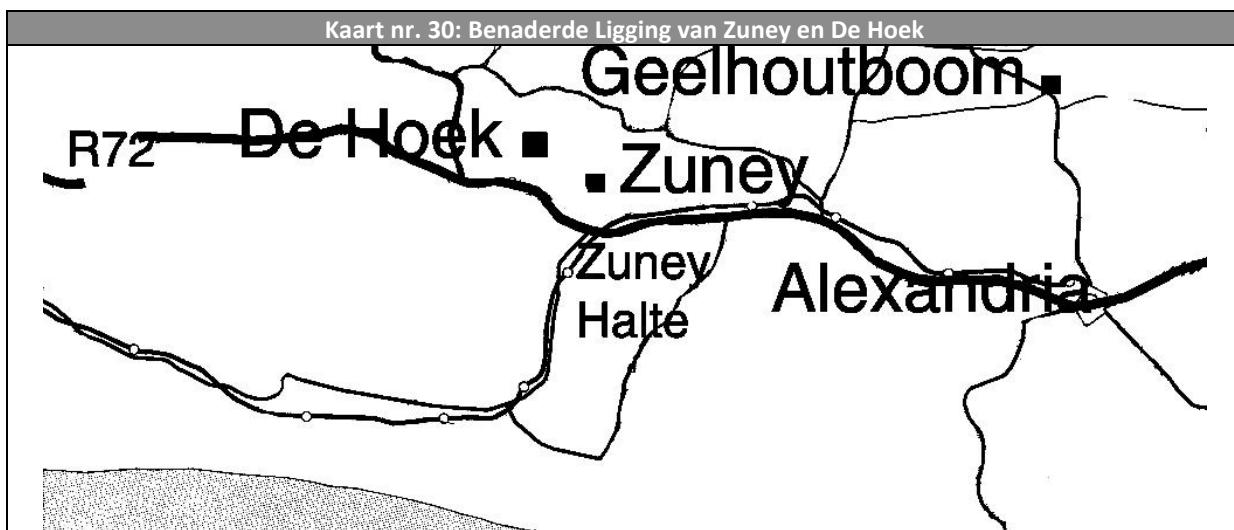
Sara trou weer op 6 November 1833 met Lukas Petrus Vermaak. Hy is gebore op 1 November 1812 te Graaff-Reinet en was dus nagenoeg 13 jaar jonger as Sara.

Lukas en Sara onderteken 'n testament op 4 April 1841 te Zuney, Wyk Onder-Boesmansrivier, Distrik Uitenhage¹³⁶. Die testament bevat die gewone bepalings dat die langlewende die erfgenaam is, maar dat die kinders hulle deel van die boedel moet kry indien die langlewende weer trou. Die testament word op 30 Maart 1842 ingediend by die Weesheer.

Lukas se pa, Salomon Vermaak, was 'n Voortrekker. Hy het gewoon op die plaas Zuurberg aan die Coerney rivier, Onder-Boesmansrivier, Uitenhage. Hy verkoop sy plaas op 11.2.1836, maar vertrek eers einde Oktober 1837 of heelwat later uit die Kaap. Hy is waarskynlik in die omgewing van Lydenburg oorlede waar sy vrou oorlede is in 1860. Vier van Lukas se broers het ook getrek, nl. Jacobus Stephanus, Johannes Gerhardus, Salomon Cornelis Johannes, Cornelis Johannes.¹³⁷

Sara sterf op 17 Februarie 1842 te Zuney¹³⁸, Wyk Onder-Boesmansrivier, Distrik Uitenhage. Hulle het een kind, Lucas Petrus Vermaak¹³⁹ gehad volgens die inventaris. Sara het dus by haar twee mans vyf kinders gehad, maar dit kom voor asof net twee Rautenbach-kinders oorleef het, nl. Margaretha Cornelia Aletta Magdalena en Johan Andries.

Die inventaris¹⁴⁰ duï ook aan dat Lukas en Sara die plase **De Hoek**¹⁴¹ en **Nooitgedacht** gehad het en sluit die roerende goed soos 2 waens, 102 beeste, 3 perde, 50 bokke en 236 skape in.

Lukas gaan nog vier huwelike aan:

- Omstreeks 1842 trou hy met Maria Susanna van Niekerk. Sy is op 24 Februarie 1845 oorlede. Hulle het een kind Salomon Lukas Petrus, *27.11.1843¹⁴², gehad.
- Daarna trou hy met Johanna Susanna Aletta Rudolph. Sy is ongeveer 1850 oorlede. Hulle het twee kinders gehad, nl. Jacobus Andreas Stephanus, *28.9.1847; en Johanna Susanna Antoinetta, *2.6.1849¹⁴³.

- Op 8 April 1850 trou hy met Susanna Elizabeth Muller. Sy is op 20 Augustus 1858 oorlede. Hulle het vier kinders gehad, nl. Anna Jacoba Margaretha *26.1.1851; Susanna Elizabeth *24.10.1852; Maria Catharina *22.1.1855; en Dorothea Maria *26.3.1857.
- Op 2 Februarie 1860 trou hy met Carolina Catharina Jacomina du Plessis. Hulle het ses kinders gehad, nl. Louis Almaro Willem *11.2.1861; Lukas Petrus *16.3.1863; Carolina Catharina *7.9.1864; Johannes Gerhardus *15.1.1866; Anna Elizabeth *18.9.1868 en Maria Elizabeth *10.8.1872.

Toe Sara in 1842 oorlede is word daar in die inventaris twee phasen gelys, nl. **De Hoek** en **Nooitgedacht**. Daar word nie meer in verdere boedels na Nooitgedacht verwys nie en dit word aanvaar dat dit nie vir lank Lukas se eiendom was nie. In die inventaris wat na die dood van Maria van Niekerk opgestel is in 1845, word De Hoek weer genoem¹⁴⁴.

Lukas se vierde vrou, Susanna Muller, is op De Hoek oorlede, maar dit word nie in die boedeldokumente¹⁴⁵ van 1859 as Lukas se eiendom aangetoon nie. Daar word wel in dié dokumente verwys na sy eiendom as 'n onbebonde erf wat 'n gedeelte van Erf 10 (die eiendom van G Rudolph) te Port Elizabeth was, 'n erf te Wolmer en 'n erf te Alexandria.

Vanaf 1854 tot 1872 word die geboortes van sy kinders aangedui as op De Hoek. Lukas sterf op 19 September 1890 op De Hoek.

Renier Stephanus du Preez (f6)

(1802 – 1891)

Oriëntasie

Baie min kon oor hierdie man se lang lewe opgespoor word. Renier¹⁴⁶ is gebore in 1802 en was bykans 89¹⁴⁷ jaar oud toe hy in 1891 oorlede is. Hy was 'n boer. Renier en sy jonger broer, Roelof, was 'n tweeling. Die 32-jarige Renier trou in 1835 met die 16-jarige Luytje¹⁴⁸ Kromhout. Sy is gebore in 1818. Hulle het 9 kinders gehad.

Genealogiese gegewens

f6 **DU PREEZ, Renier (Reynier) Stephanus:** *Uitenhage Distrik 4.11.1802¹⁴⁹; ≈Swellendam 10.4.1803¹⁵⁰; †Bedford Distrik, Request 4.10.1891¹⁵¹.

x Uitenhage 16.7.1835¹⁵²: **KROMHOUT, Luytje Maria Petronella:** *8.9.1818; ≈Uitenhage 23.5.1819¹⁵³. Dogter van Petrus Johannes KROMHOUT en Beatrix Johanna POTGIETER.

Lewensloop

Renier is gebore in die Distrik Uitenhage op 4 November 1802 as die oudste van 'n tweeling. Hy is gedoopt te Swellendam op 10 April 1803. Die doopgetuies was "Andries du Preez, Johanna Jacoba du Preez, Petrus Hendrik van Rooyen, Johanna Elizabeth Schul??, Theodoris ??? en Johanna Helena Vosloo". In die opgaafrolle van Uitenhage vir 1826, Wyk Onder Boesmansrivier, word aangedui dat Renier enkeloppend is en 4 teelperde, 8 osse, 14 beeste en 10 bokke besit¹⁵⁴.

Hy trou op 16 Julie 1835 met Luytje Maria Petronella Kromhout. Sy is gebore op 8 September 1818 en is gedoopt te Uitenhage op 23 Mei 1819. Sy kry blykbaar haar eerste naam van haar ouma aan vaderskant, Luytje Kemp.

Luytje was 'n vierde geslag Kromhout. Die stamvader, Johan Michael Krummholz, het in 1725 in die Kaap aangekom as 'n matroos en was afkomstig van Königsberg. Hy trou met Sara Magdalena Oelofse¹⁵⁵.

Omstreeks 1836 vertrek Renier se tweelingbroer op die Groot Trek, maar Renier bly in die Kaap.

Renier en Luytje het oor 'n tydperk van 1836 tot 1859 nege kinders gehad, nl.

- Beatrix Johanna Jacoba.
- Andries, getroud met Anna Margaretha Fourie.
- Sara Catharina, getroud met Simon Christoffel Botha.
- Beatrix Johanna.
- Luytje Maria Jacoba Elizabeth, agtereenvolgens getroud met Pn Blignaut en Johannes Stephanus Maritz.
- Petronella Johanna.
- Rynier Stephanus Johannes, eers getroud met Isabella Servacina Potgieter en daarna met Elsje Johanna Isabella Schoeman.
- Hester Susanna, getroud met Johan Andries Fourie.
- Johannes Michael, getroud met Engela Susara Magdalena Petronella Kraft.

Teen sy dood op 4 Oktober 1891, woon Renier en Luytje te Request in die Distrik Bedford. Hy besit egter nie vaste eiendom nie. Luytje oorleef Renier.

Roelof Johannes du Preez (f)

(1802 – 1875)

Oriëntasie

Roelof Johannes du Preez is in 1802 in die Oos-Kaap gebore en is in 1875 op 72-jarige ouerdom in die Transvaal oorlede. Sy ouers was Andries du Preez en Sara Catharina Oelofse. Hy was die jongste van 'n tweeling.

Hy was drie keer getroud. By sy eerste vrou Orsilla Magdalena Lindeque het hy elf kinders gehad en by sy tweede vrou, (Sara) Susanna Johanna Scheepers drie. Sy derde vrou was Catharina Elizabeth Barbara Britz.

Roelof en sy gesin leef in 'n gebeurtenisvolle tyd. Hulle neem deel aan die Groot Trek, veg te Bloedrivier en sluit by die pas-gestigte Gereformeerde Kerk in die Transvaal aan.

Vier van sy kinders is jonk oorlede. Ses van sy kinders maak die Dorslandtrek mee en die jongste een neem deel aan die Anglo-Boereoorlog. Hy is oorlede op die plaas Misgund net suid van die huidige Johannesburg.

Nota:

Die storie van Roelf, sy vroue en die gesin is in die volgende hoofstuk. Die bronverwysings is daar aangebring.

Genealogiese gegewens

f7 DU PREEZ, Roelof Johannes: *Uitenhage Distrik 4.11.1802; ≈Swellendam 10.4.1803; †Misgund, Wyk Kliprivier, Heidelberg Dist. Tvl. 10.08.1875.

x Grahamstad 21.08.1823: LINDEQUE, Orsilla Magdalena: *14.9.1807; ≈Graaff-Reinet 5.10.1807; †c. Oktober 1847. Dogter van Gerrit Johannes LINDEQUE en Anna Catharina VILJOEN.

xx Potchefstroom 14.12.1848: SCHEEPERS, (Sara) Susanna Johanna: *24.12.1817, ≈Uitenhage 24.4.1818, †c. 1853. Dogter van Gerhardus Stephanus (Christoffel) SCHEEPERS en Johanna Isabella Servacina POTGIETER.

[Susanna Johanna Scheepers was voorheen getroud:

x Voortrekkerlaer 30.11.1840: PRINSLOO, Johannes Hermanus: *1.11.1813: ≈George 31.7.1814: †Voor 1847.]

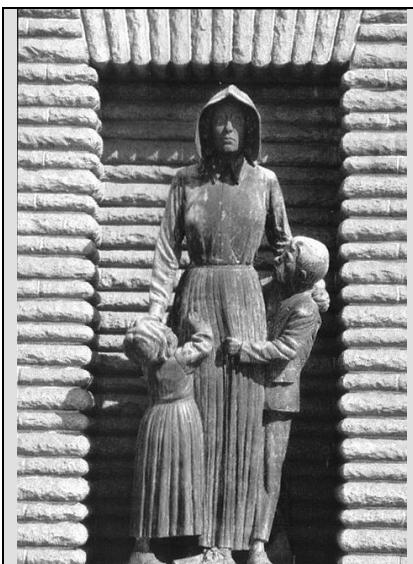
xxx Potchefstroom NHK 6.10.1855: BRITZ, Catharina Elizabeth Barbara: *Dist. Graaff-Reinet 19.07.1804; ≈Graaff-Reinet 12.05.1805 Dogter van Gerrit BRITZ en Barbara Maria ROETS.

[Catharina Elizabeth Barbara Britz was voorheen getroud:

x Graaff-Reinet 3.02.1822: BRITZ Jan.]

Martha Maria du Preez (f8)

(1804 – 1877)

Voortrekkermonument:
Moeder- en kinderbeeld

Oriëntasie

Martha¹⁵⁶ is gebore in 1804 en was 72 jaar oud toe sy in 1877 oorlede is.

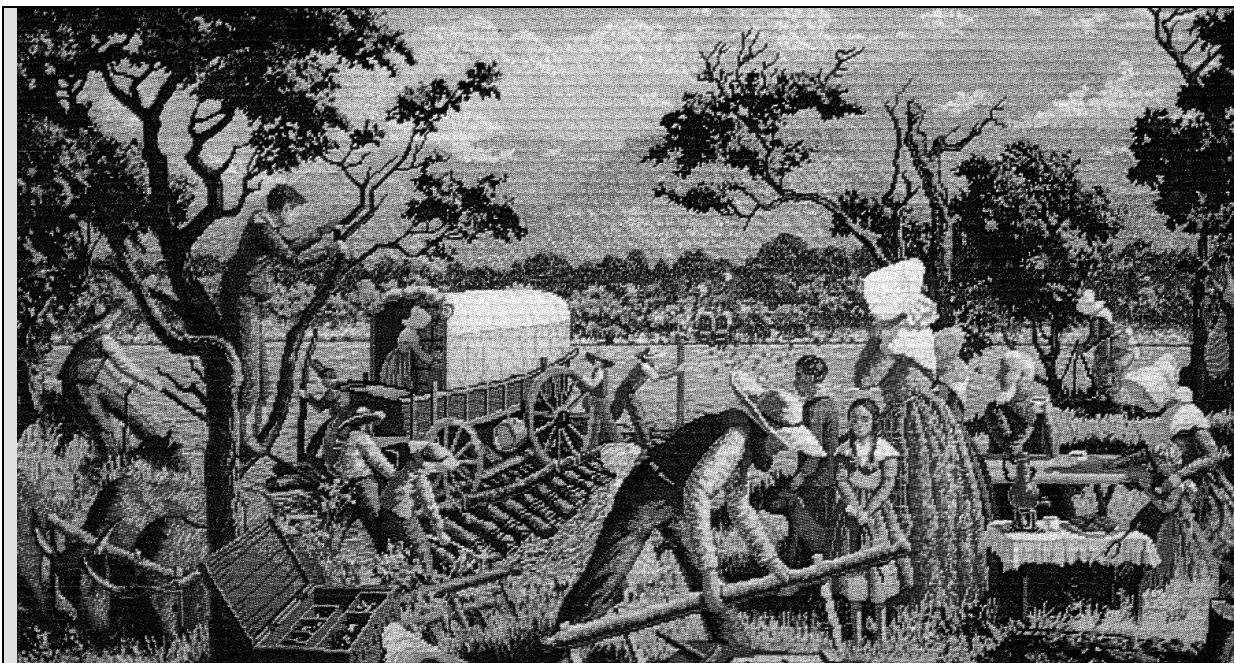
Die 17-jarige Martha trou in 1822 met die 20-jarige Petrus Lindeque. Hy is gebore c. 1802. Hulle het 8 kinders gehad, waarvan drie skynbaar vroeg oorlede is. Hy was 'n boer.

Petrus en Martha neem deel aan die Groot Trek. Petrus veg te Bloedrivier. Hulle vestig hulle in die Transvaal.

Genealogiese gegewens

f8 DU PREEZ, Martha Maria: *Swellendam Distrik 19.8.1804¹⁵⁷; ≈Swellendam 28.4.1805¹⁵⁸; †Heidelberg Tvl. Dist. Misgund 2.5.1877¹⁵⁹.

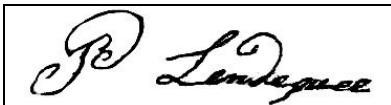
x Uitenhage 30.6.1822¹⁶⁰: LINDEQUE, Petrus: *Uitenhage, Winterhoek c. 1802¹⁶¹; ≈5.12.1802¹⁶². Seun van Gerrit Johannes LINDEQUE en Anna Catharina VILJOEN.

Voortrekkermonument: Tapisserie: "Oor die Grootrivier" (die Oranjerivier)
Gebruik met die goedgunstige toestemming van Die Voortrekkermonument en die Erfenisstigting

Lewensloop

Martha is gebore in die Swellendam Distrik, wat destyds Uitenhage ingesluit het, op 19 Augustus 1804. Sy is gedoop te Swellendam op 28 April 1805. Die doopgetuies was "Ignatius Petrus du Pree, Fransina Elizabeth de Bruijn, Cornelis Vermaak de oude, Aletha Magdalena Potgieter, Tomas Ignatius Ferrijra de oude". Sy het dieselfde name as 'n tante aan vaderskant.

Sy trou op 30 Junie 1822 met Petrus Lindeque. Hy is gebore c. 1802 in die Uitenhage Distrik. Hy is gedoop op 5 Desember 1802. Hy is vernoem na sy oupa aan vaderskant.

Petrus was van die vierde geslag Lindeques in die land. Die stamvader, Barend Lindekwaast (vroeër Lindequist) het van Amsterdam gekom. Die eerste melding van Barend is in 1724¹⁶³ toe hy met Magdalena Brits trou¹⁶⁴. Die van word ook in ou dokumente op verskeie ander wyses gespel, soos byvoorbeeld Lendekwee.

Petrus se naam kom voor in die lidmateregister van Uitenhage op 13.4.1820 en dié van Martha op 9.10.1819¹⁶⁵.

Petrus en Martha was Voortrekkers. In 1826 het hulle gewoon in die Winterhoek, Uitenhage. Hulle was blykbaar reeds in Oktober 1838 aan die Vaalrivier¹⁶⁶. Hulle het moontlik in die trekgeselskap van Pieter Lafras Uys getrek. Petrus se ouers was ook op die Trek.

Petrus neem deel aan die Slag van Bloedrivier. Na die slag het die Kommando na die Zoeloes se hoofstad, Mgungundhlovu getrek, wat intussen ontruim is deur Dingane en aan die brand gesteek is. Daar naby is die reste van Piet Retief en sy manskappe aangetref. Die goedere wat by die stad agtergelaat is, is op 'n veiling verkoop en die geld is onder die Voortrekkers in Natal verdeel. Petrus koop daar 'n geweer vir Rds. 13 en sy pa 'n staaf yster vir Rds. 3¹⁶⁷.

Petrus se naam kom heelwat voor vanaf 1851 tot 1853 in die dokumentasie van die Volksraad in Transvaal, merendeel as Veldkornet¹⁶⁸. As sulks het hy ook sitting op die Krygsraad gehad. Hy teken onder andere saam met ander burgers memories aan die Volksraad op 6 Februarie 1850 en 4 Januarie 1853¹⁶⁹. Dit is interessant dat een of albei van die versoekskrifte onderteken is deur, onder andere, Petrus Lindeque en sy vader G J Lindeque en Petrus se seun G J Lindeque asook Petrus se swaer Roelof Johannes du Preez en sy kinders Andries en Gert. Uit die dokumente is dit duidelik dat Petrus deel gehad het aan die werk om ordelike regering in die Transvaal te vestig en vrede te probeer bewerkstellig tussen twistende leiers.

Petrus en Martha het 8 kinders gehad, waarvan drie moontlik vroeg oorlede is:

- Sara Catharina Johanna Lindeque.
- Anna Catharina Lindeque, getroud met haar neef Andries du Preez.
- Gert Johannes Lindeque, agtereenvolgens getroud met Johanna Susanna Roos en Anna Fourie.
- Andries Stephanus Lindeque.
- Martha Petrosina Maria Catharina Lindeque, getroud met Pieter Frederik Strydom.
- Elizabeth Maria Hetta Lindeque, gebore 31.10.1832 en gedoop te Uitenhage 16.5.1833¹⁷⁰.
- Susara (Sara) Catharina Johanna Magdalena Lindeque, getroud met Daniel Jacobus Strydom¹⁷¹. Sy is die grootmoeder van Sarie du Preez wat getroud was met Roelf du Preez, oor wie hierdie publikasie gaan.
- Johanna Jacoba Lindeque, getroud met Johannes Matthys Strydom.

Die plase **Eendvogelfontein** aan die Vaalrivier "onder die onderste poort" en **Doorn Rand** aan die Kliprivier is op 29.10.1838 en 16.11.1846 onderskeidelik aan Petrus toegeken. Hy besit ook die plaas **Kruisfontein** in Natal voor 1840¹⁷². **Weltevreden** (15.1.1842), **Brakfontein** (10.5.1852), **Sterrefontein** (10.5.1852), **Visgat** 10.7.1853 en **Misgund** (11.7.1853) is ook aan Petrus toegeken¹⁷³. Hy het ook **Klipriviersoog**¹⁷⁴ besit. Sy pa Gerrit Johannes Lindeque het, onder andere, Zeekoefontein (17.1.1842) aan die Vaalrivier ontvang.

Dit is egter op **Misgund** dat die geskiedenis voortgesit word. Martha vestig haar op die plaas Misgund aan die Kliprivier. Die plase noord van Misgund sou later ontwikkel tot Johannesburg en Soweto. Die plaas was eers ingedeel in die distrik Heidelberg, Transvaal, daarna in die distrik Krugersdorp en die Witwatersrand en uiteindelik in die distrik Johannesburg. Die plaas is op 11 Junie 1853 inspekteer deur veldkornet Petrus

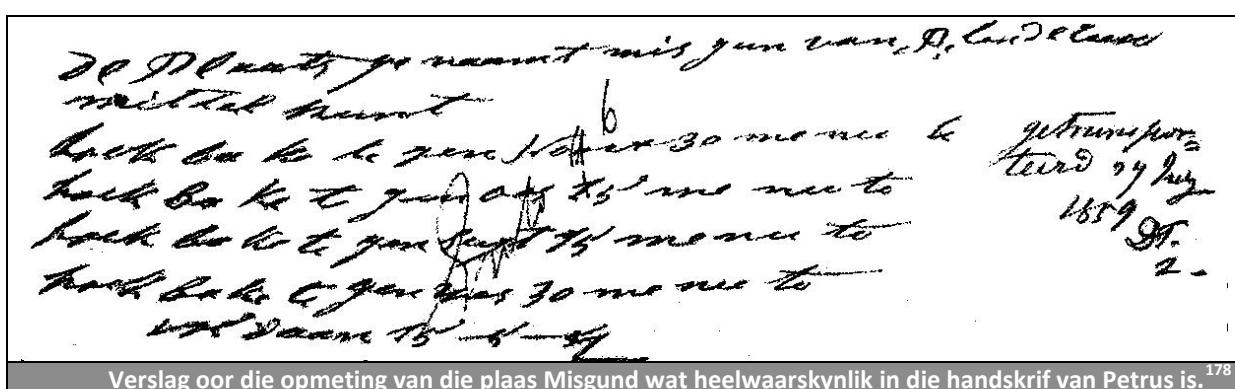
Lindeque vir Petrus Lindeque. Die grond is op 27 Julie 1859¹⁷⁵ formeel oorgedra aan die weduwee van Petrus Lindeque, Martha Maria du Preez. By daardie geleentheid is daar 'n nota in die grondregister dat Petrus oorlede is.

Die onderverdeling en verkoop van gedeeltes van Misgund is 'n voorbeeld van hoe plase onderverdeel is deur verkooping en vererwing totdat baie gedeeltes oneconomiese eenhede was. Die plaas is soos volg onderverdeel en verkoop deur Martha Maria Lindeque¹⁷⁷:

- Gedeelte A van die plaas: Verkoop aan Gert Johannes Lindeque, haar seun. Hy verkoop dit op 24.12.1864, maar koop dit weer terug op 10.9.1868.
- Gedeelte B: Verkoop aan haar skoonseun, Johannes Matthys Strydom. Hy verkoop 'n gedeelte van Gedeelte B op 3.4.1865 aan Andries du Preez.
- Gedeelte C: Verkoop aan haar skoonseun, Andries du Preez.

- Gedeelte D: 600 by 300 treë groot: Verkoop aan haar skoonseun Daniel Jacobus Strydom vir £15 op 22.10.1867. Hy verkoop Gedeelte D1 op 12.2.1891 vir £50. Hy verkoop 'n verdere gedeelte D2 op 11.1.1893 vir £70. Die res van Gedeelte D bly in sy besit.
- Gedeelte E: 40 by 20 treë groot: Verkoop aan haar skoonseun Pieter Frederik Strydom op 13.12.1869 vir £18.
- Gedeelte H: 'n Verdere gedeelte van die plaas 290 treë lank en strekkende tot aan die (Klip-) rivier: Verkoop aan haar seun Gert Johannes Lindeque in 1874.
- Gedeelte K: Verkoop aan haar skoonseun Andries du Preez op 20.2.1877 vir £75.
- Gedeelte L: Een derde van die restant van die plaas: Verkoop aan haar skoonseun Pieter Frederik Strydom (vermoedelik die een hierbo genoem) op 26.8.1878 vir £25.
- Gedeelte M: Een-derde van die restant van die plaas: Verkoop aan haar seun Gert Johannes Lindeque op 26.8.1878 vir £25.
- Gedeelte N: Een-derde van die restant van die plaas in die boedel van Martha Maria Lindeque word verkoop aan haar skoonseun Daniel Jacobus Strydom op 26.8.1878 vir £25. Hy verkoop 'n gedeelte daarvan op 16.1.1879 vir £220 op 16.1.1879 en behou 'n gedeelte genoem "O".

Verslag oor die opmeting van die plaas Misgund wat heelwaarskynlik in die handskrif van Petrus is.¹⁷⁸

Op 2 April 1859 het Martha en haar gesin by die Gereformeerde Kerk aangesluit, heel moontlik in die Potchefstroom Distrik¹⁷⁹.

Daar kon nie opgespoor word wanneer Petrus oorlede is nie. Die bogenoemde memorie wat in 1853 onderteken is en die bogenoemde plaasinspeksie, is van die laaste kere wat daar 'n aanduiding oor Petrus verskyn. Hy het in 1852 en 1853 nog as veldkornet plase geïnspekteer en daar is 'n hele bundel verslae daaroor, waaronder die verslag wat hierbo oor Misgund verskyn¹⁸⁰. Daar is egter ook 'n inskrywing in die akteregisters dat hy die plaas **Modderfontein 52** van sy vader koop op 27 Desember 1858¹⁸¹. Dit is dus moontlik dat hy tussen 27 Desember 1858 en Julie 1859, toe na Martha as die weduwee van Petrus Lindeque verwys is, oorlede is. Martha is op 2 Mei 1877 op Misgund oorlede. Sy was toe 72 jaar oud.

Magdalena Aletta du Preez (f)

(1806 – 1855)

Oriëntasie

Magdalena¹⁸² is gebore in 1806 en was 49 jaar oud toe sy in 1855 oorlede is. Magdalena was bykans 16 jaar oud toe sy in 1822 met die 21-jarige Daniel¹⁸³ van Vuuren trou. Hy is gebore in 1800 en was 'n boer.

Hulle het 11 kinders gehad, waarvan een vroeg oorlede is.

Genealogiese gegewens

f9 DU PREEZ, Magdalena Aletta: *Uitenhage Dist. Krommerivier¹⁸⁴ 22.6.1806¹⁸⁵; ≈Swellendam 3.5.1807¹⁸⁶; †Uitenhage Dist. Coerney 20.11.1855¹⁸⁷.

x Uitenhage 3.6.1822¹⁸⁸: VAN VUUREN, Daniel Jacobus Jansen: *Paarl 12.11.1800¹⁸⁹; ≈11.12.1802¹⁹⁰. Seun van Daniel Jansen VAN VUUREN en Maria Elizabeth VAN STADEN.

Lewensloop

Magdalena is gebore in die Distrik Uitenhage op 22 Junie 1806. Sy is gedoop te Swellendam op 3 Mei 1807. Die doopgetuies was "Jan Dirk Heinse, Hanna Prits, Johannes Scheepers en sy vrou en Christina Susanna Minne". Sy trou op 3 Junie 1822 met Daniel Jacobus Jansen van Vuuren. Hy is gebore te Paarl op 12 November 1800 en is gedoop op 11 Desember 1802.

Daniel en Magdalena maak 'n testament op 22 Desember 1854 en onderteken dit te Papekuilfontein¹⁹¹ in die Wyk Zuurberg van die Distrik Uitenhage¹⁹². Die plaas Papekuilfontein of Papkuilfontein se huidige naam is De Bruyns Kraal 113¹⁹³. Hierdie plaas se ligging is noordoos van Paterson¹⁹⁴. Daar is ook baie naby aan hierdie plaas 'n plaas Papenkuielfontein 137 in die Wyk Boesmansrivier. Hierdie plaas is 'n entjie suid van Paterson geleë¹⁹⁵.

	
Magdalena Aletta du Preez	Daniel Jacobus Jansen van Vuuren

Hulle het in hul huwelik van meer as 33 jaar, elf kinders gehad:

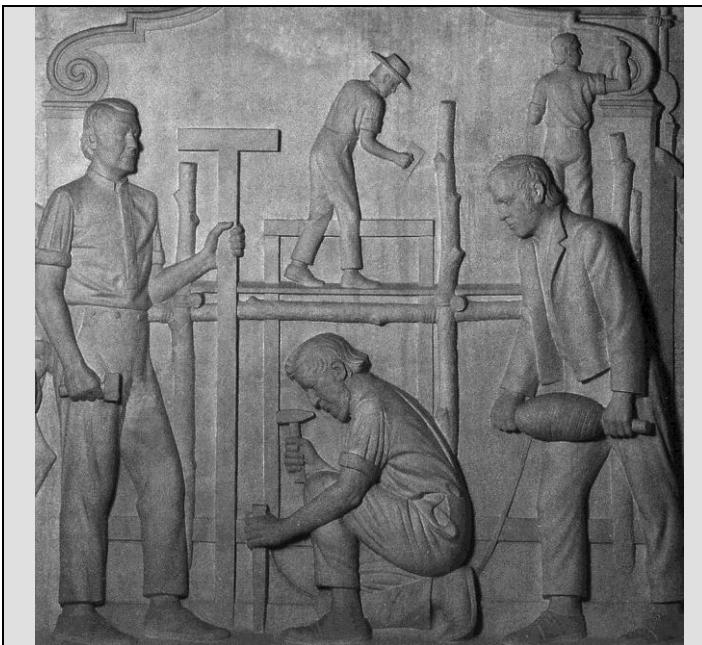
- Andries Marthinus Jansen van Vuuren, getroud met Maria Magdalena Scheepers.
- Daniel Jacobus Jansen van Vuuren, getroud met Susara Johanna Barkhuizen.
- Maria Elizabeth Jansen van Vuuren.
- Sara Catharina Jansen van Vuuren.
- Magdalena Aletta Jansen van Vuuren.
- Johanna Jacoba Jansen van Vuuren.
- Jan (Johan) Hendrik Jansen van Vuuren wat vroeg oorlede is op 18 Desember 1856¹⁹⁶.
- Hester Susanna Jansen van Vuuren.
- Martha Maria Jansen van Vuuren.
- Marthinus Petrus Jansen van Vuuren.
- Anna Dorothea Jansen van Vuuren.

Magdalena sterf op 20 November 1855 in haar huis te Coerney. Toe sy sterf is die een kind reeds oorlede en van die oorblywende tien kinders was 6 minderjarig. Hulle boedel was, die waarde van die vaste eiendom ingesluit, £122 wat daarop dui dat hulle blykbaar arm was.

Daniel se sterfdokumente kon nie opgespoor word nie en dit kon gevolglik nie bepaal word wat van hom geword het na die dood van Magdalena nie.

Dorothea Anna du Preez (f10) (1808 – 1865)

**Voortrekkermonument: Muurpaneel:
“Die Gelooftekerk word gebou”**

Die Voortrekkermonument Besoekershandleiding en Aandenking: Gebruik met die goedgunstige toestemming van Die Voortrekkermonument en die Erfenisstigting

Oriëntasie

Dorothea¹⁹⁷ is gebore in 1808 en was 56 jaar oud toe sy in 1865 oorlede is. Die 17-jarige Dorothea trou in 1826 met die 38-jarige Cornelis¹⁹⁸ Vermaak. Hy is gebore in 1787 en is oorlede in 1854 toe hy 67 jaar oud was. Hy was 'n boer. Cornelis en Dorothea het agt kinders gehad. Hulle neem deel aan die Groot Trek en vestig hulle in Natal. Cornelis neem deel aan die Slag van Bloedrivier.

Cornelis was eers getroud, in 1808, met Johanna Magdalena Scheepers en hulle het drie kinders gehad.

Genealogiese gegewens

f10 DU PREEZ, Dorothea Anna: *24.4.1808¹⁹⁹; ≈Graaff-Reinet 6.11.1809²⁰⁰; †Vermaakkraal, Kliprivier, Natal 3 of 4.2.1865²⁰¹.

x Uitenhage 5.3.1826²⁰². **VERMAAK, Cornelis Tobias:** *1.10.1787²⁰³; ≈2.11.1788²⁰⁴; †Vermaakkraal, Kliprivier, Natal 22.12.1854²⁰⁵. Seun van Coenraad VERMAAK en Maria Magdalena (Jacomina) CLAASEN.

[Cornelis Tobias Vermaak was voorheen getroud:

x Stellenbosch 28.2.1808: **SCHEEPERS Johanna Magdalena:** ≈30.11.1783. Dogter van Coenraad SCHEEPERS en Elsje OOSTHUYZEN²⁰⁶.]

Lewensloop

Dorothea is gebore op 24 April 1808 en is gedoopt te Graaff-Reinet op 6 November 1809. Die doopgetuies was "Jan Philip Hartman, Dorothea Maria du Preez, Rijnier Stephanus du Preez²⁰⁷ en Maria Magdalena Raudenbag (Rautenbach)". Sy trou op 5 Maart 1826 met Cornelis Tobias Vermaak. Hy is gebore op 1 Oktober 1787 en is gedoopt op 2 November 1788.

Cornelis Vermaak was voorheen getroud met Johanna Magdalena Scheepers. Sy is gedoopt is op 30.11.1783 en was die dogter van Coenraad Scheepers en Elsje Oosthuyzen. Cornelis en Johanna is op 28.2.1808 te Stellenbosch getroud, en het drie kinders gehad²⁰⁸, nl. Elsje Cornelia Petronella Vermaak, Maria Jacomina Vermaak en Johanna Magdalena Susanna Vermaak.

Toe die opgaafrolle vir 1826 opgeneem is was Cornelis en Dorothea in die Wyk Onder Boesmansrivier van Uitenhage. Die gesin bestaan uit een man, een vrou en twee dogters. Wat werkers betref is daar 4 mans en een vrou. Daar was ook een slaaf. Daar was 8 perde, 180 beeste en 140 skape. Die graanoes was 4 mud koring en 2 mud gort. Hulle het een erfpagplaas van 2000 morg en een wa gehad. Die gegewens dui op 'n gemiddelde gesin wat bates betref²⁰⁹.

Cornelis se naam verskyn op die lidmaatregister van die kerk te Uitenhage op 2.10.1818 en die van Dorothea op 3.10.1825²¹⁰.

Voordat die Groot Trek plaasgevind het, is drie verkenningskommissies uitgestuur om die gebiede waarheen moontlik getrek kan word te verken, nl. Damaraland in Namibië, Soutpansberg en Port Natal. Cornelis was op die Uys-verkenningskommissie wat in 1834 Natal verken het²¹¹ saam met mense soos Piet Uys, Hans Dons de Lange, Gerhardus Jacobus Rudolph en Johannes Stephanus Maritz²¹². Cornelis het gevvolglik kennis gedra van die gehalte van die grond. Hy trek vanaf die Wyk Onder-Boesmansrivier, Uitenhage, teen die einde van Oktober 1837 in die trekgeselskap van K P Landman²¹³.

Cornelis is een van die manskappe wat deelneem aan die Slag van Bloedrivier²¹⁴. Na die slag het die Kommando na die Zoeloes se hoofstad, Mgungundhlovu getrek, wat intussen deur Dingane ontruim is en aan die brand gesteek is. Die goedere wat by die stad agtergelaat is, is op 'n veiling verkoop en die geld is onder die Voortrekkers in Natal verdeel. Cornelis koop 'n pik vir Rds 1.0.0 en koper vir Rds 1.6.0 op die vendusie²¹⁵.

Cornelis en Dorothea vestig hulle in Natal terwyl Dorothea se broer Roelof Johannes en swaer Petrus Lindeque hulle in Transvaal vestig. Met Cornelis dood word vermeld dat hy die plaas **Uithoek** besit. Hy het blybaar ook die plaas **Vermaaksraal**, Kliprivier, besit, waar hy en Dorothea oorlede is²¹⁶.

Cornelis en Dorothea het in hul huwelik van meer as 28 jaar agt kinders gehad²¹⁷:

- Sazahra Catharina Vermaak, getroud met Adriaan Izak Moolman.;
- Dorothea Maria Vermaak, getroud met Dirk Cornelis Uys.
- Coenraad Marthinus Vermaak wat as kind oorlede is.
- Andries Cornelis Vermaak, agtereenvolgens getroud met Catharina Anna Margaretha Claassen en Christina Gertruida van Rooyen.
- Cornelis Johannes Vermaak, getroud met Johanna Margaretha Nel.
- Johanna Jacoba Vermaak, getroud met Philippus Rudolf Botha.
- Johannes Stephanus Vermaak, getroud met Elizabeth Francina Nel.
- Nicolaas Jacobus Johannes Vermaak, getroud met Martha Maria Susanna Nel.

Cornelis is oorlede op 22 Desember 1854 te Vermaaksraal, Kliprivier, Natal. Dorothea bly aan op Vermaaksraal en is daar oorlede op 3 of 4 Februarie 1865.(Die datum is moeilik leesbaar)

Jacoba Johanna du Preez (f1)

(1811 – 1839)

Oriëntasie

Jacoba²¹⁸ is gebore in 1811 en was 27 jaar oud toe sy in 1839 oorlede is. Die 17-jarige Jacoba trou in 1829 met die 30-jarige Coenraad Vermaak²¹⁹. Hy is gebore omstreeks 1799. Hulle het 5 kinders gehad. Hy was 'n boer. Coenraad en Jacoba neem deel aan die Groot Trek en woon vir 'n tydperk in Natal.

Coenraad was drie of vier keer getroud, soos hieronder aangedui. Daar is 'n huwelik vir hom aangedui met Rachel Lea Meyer, maar dit is twyfelagtig of daar so 'n huwelik was. Die "volgende" huwelik was met Gerbrechta Susanna Jacoba Breitenbach en hulle het een kind gehad. Daarna volg die huwelik met Jacoba. Laastens trou hy met Maria Catharina Prinsloo.

Genealogiese gegewens

f11 DU PREEZ, Jacoba Johanna: *18.7.1811²²⁰; ≈Graaff-Reinet 30.8.1812²²¹; †Natal 15.6.1839²²².

x Uitenhage 15.3.1829²²³: VERMAAK, Coenraad Marthinus: *c. 1799²²⁴; ≈Swellendam 2/22.5.1799²²⁵. Seun van Coenraad VERMAAK en Maria Magdalena (Jacomina) CLAASEN.

[Coenraad Marthinus Vermaak was minstens 3 keer getroud, maar SAG dui nog 'n huwelik aan:

x? George 12.11.1815: MEYER, Rachel Lea: ≈George 3.4.1768²²⁶. (Huwelik onseker).

x Uitenhage 2.3.1823: BREITENBACH, Gerbrechta Susanna Jacoba: ≈8.11.1797²²⁷. Dogter van Hendrik BREYTENBACH en Catharina Elizabeth SCHEEPERS.

xx DU PREEZ, Jacoba Johanna hierbo.

xxx Pietermaritzburg 27.9.1840: PRINSLOO, Maria Catharina (wed. Van Staden en Koekemoer): ≈2.12.1810; †4.7.1897²²⁸. Dogter van Marthinus Petrus PRINSLOO en Isabella Susanna POTGIETER.

Maria Catharina Prinsloo –

xUitenhage 8.6.1828: VAN STADEN, Gerhardus Stephanus (Philippus Theodorus-sn)]

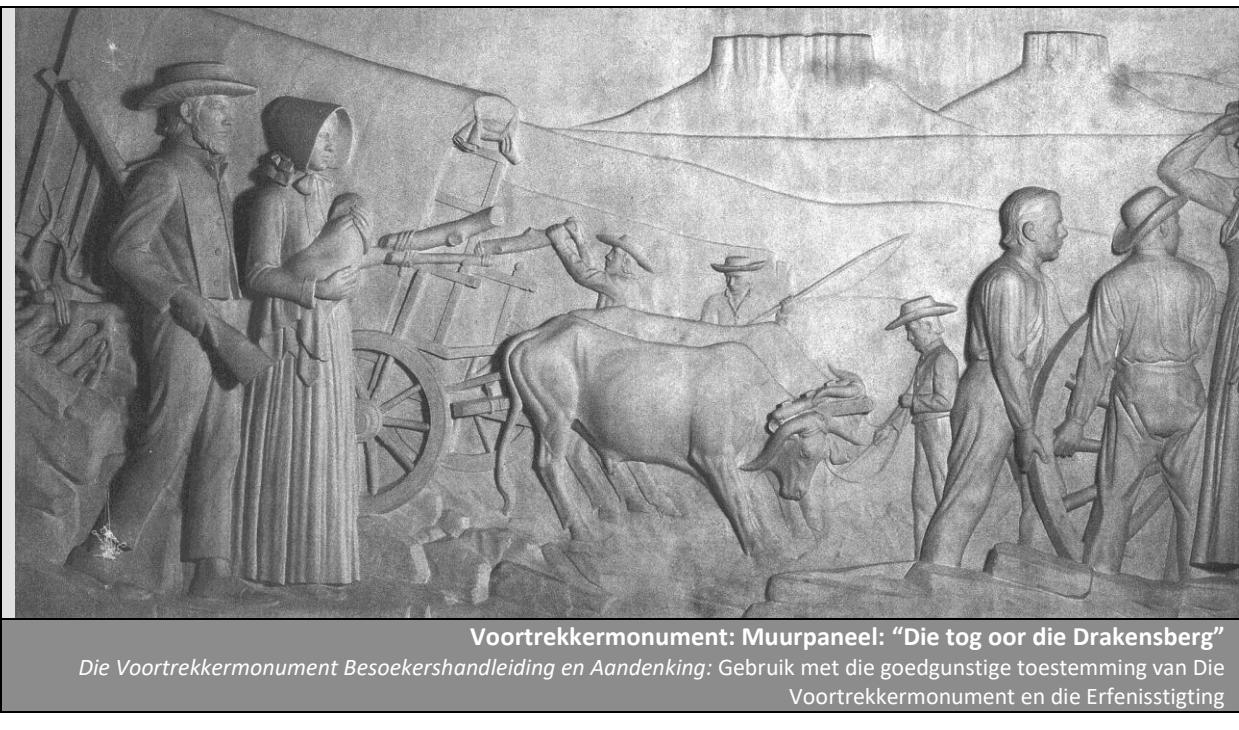

Voortrekkermonument: Tapisserie: "Uitspanning by Thaba Nchu"
Gebruik met die goedgunstige toestemming van Die Voortrekkermonument en die Erfenisstigting

Lewensloop

Jacoba is gebore op 18 Julie 1811 en is gedoop te Graaff-Reinet op 30 Augustus 1812. Haar naam kom op die lidmaterregister van Uitenhage voor op 2.7.1827²²⁹. Sy trou op 15 Maart 1829 met Coenraad Marthinus Vermaak²³⁰. Hy was 'n jonger broer van Cornelis Tobias Vermaak wat getroud was met Jacoba se ouer suster Dorothea Anna. Coenraad is gebore omstreeks 1799 en is gedoop te Swellendam op 2 of 22 Mei 1799.

Daar is aangedui dat Coenraad se eerste huwelik in 1815, toe hy nagenoeg 16 jaar oud was, met Rachel Lea Meyer wat nagenoeg 48 jaar oud was plaasvind. Die huwelik lyk onwaarskynlik. Kyk ook na die eindnota by die genealogiese gegewens. Coenraad trou, waarskynlik vir die eerste keer, toe hy nagenoeg 24 jaar oud is op 2 Maart 1823 met Gerbrechta Susanna Jacoba Breitenbach. Hulle het een kind gehad omstreeks 1824, Gerbrecht Catharina Johanna Hendrina Vermaak, wat hulle te Uitenhage doop.

Teen 1837 woon Coenraad en Johanna in die Wyk Onder-Boesmansrivier van die Distrik Uitenhage. Hulle vertrek vandaar teen die einde van Oktober 1837 in die trekgeselskap van K P Landman op die Groot Trek²³¹. Dit is dieselfde trekgeselskap waarin hulle broer en suster Cornelis Tobias Vermaak en Dorothea Anna du Preez was. Blybaar het hulle hul in Natal gevestig. Dit is dan ook in Natal waar Jacoba op 15 Junie 1839 oorlede is. Dit lyk of Coenraad ook in Natal oorlede is in 1855.

Coenraad en Jacoba het vyf kinders gehad, wat almal in Uitenhage gedoop is²³²:

- Sara Catharina Vermaak.
- Maria Jacomina Vermaak, getroud met Hans Jurie van Staden.
- Coenraad Marthinus Lukas Petrus Vermaak, agtereenvolgens getroud met Martha Jacoba Prinsloo, Cornelia Petronella Minnaar en Hester Susanna Duvenhage.
- Sophia Susanna Vermaak.
- Johanna Jacoba Vermaak.

Na die huwelik met Jacoba, trou die 41-jarige Coenraad weer op 27 September 1840 met die 30-jarige Maria Catharina Prinsloo, die weduwee Van Staden. Sy was ook met 'n Koekemoer getroud. Daar is nie kinders vir hulle aangeteken nie.

Ignatius Petrus Hendrik

du Preez (f12)

(1813 – 1898)

Oriëntasie

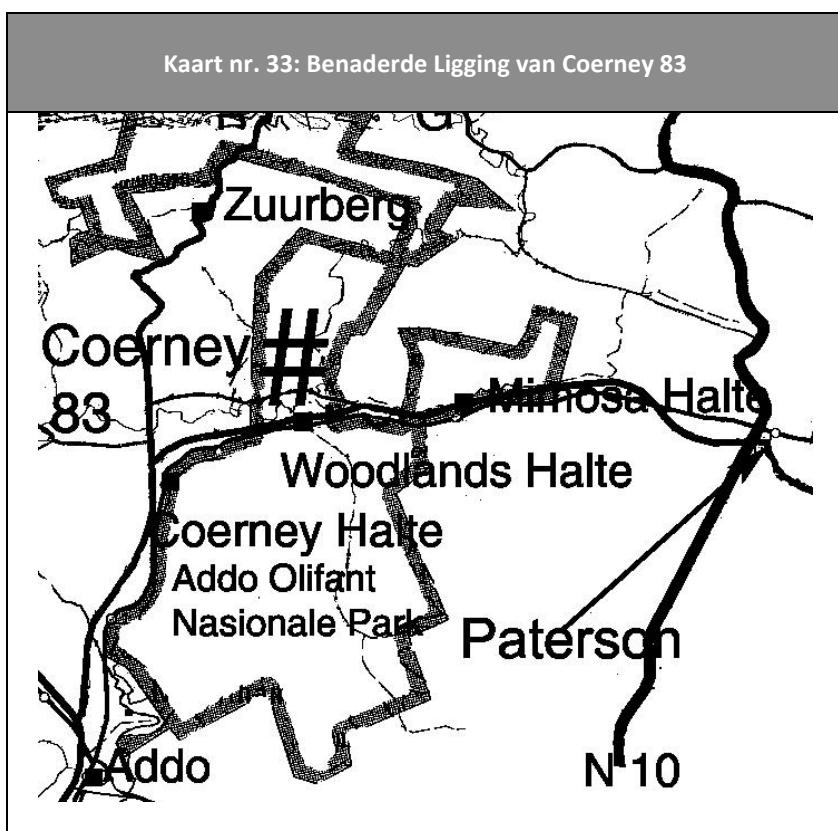
Ignatius²³³ is gebore in 1813 en was 85 jaar oud toe hy in 1898 oorlede is. Hy was 'n boer. Die 23-jarige Ignatius trou ongeveer 1836 met die 29-jarige Hester²³⁴ Fourie. Sy is gebore omstreeks 1807 en is oorlede in 1882 toe sy 75 jaar oud was. Hulle het agt kinders gehad.

Genealogiese gegewens

f12 DU PREEZ, Ignatius Petrus Hendrik: *Uitenhage Distrik, Sondagsrivier 3.1.1813²³⁵; ≈George 17.7.1814²³⁶; †Uitenhage Dist. Coerney 30.3.1898²³⁷.

x Uitenhage c. 1836²³⁸: FOURIE, Hester Maria Isabella: *Uitenhage, Zuurborg c. 1807²³⁹; ≈3.11.1807²⁴⁰; †Uitenhage Dist. Coerney 5.7.1882²⁴¹. Dogter van Philip FOURIE en Anna Margaretha WASSERMAN.

Lewensloop

Ignatius is gebore aan die Songdagsrivier in die Distrik Uitenhage op 3 Januarie 1813. Hy is gedoop te George op 17 Julie 1814.

Hy trou omstreeks 1836 met Hester Maria Isabella Fourie. Sy is gebore omstreeks 1807 te Uitenhage en is gedoop op 3.11.1807.

Ignatius en Hester het 8 kinders gehad²⁴²:

- Andries, getroud met Sara Josina Potgieter.
- Anna Margaretha, getroud met Frans Johannes Engelbrecht.
- Philippus, eers getroud met Susanna Johanna Rowe en daarna met Adriana Josina Claasen.
- Sara Catharina, getroud met Frederik Johannes Potgieter.
- Hester Maria Isabella, getroud met Willem Johannes Bosch.

- Johanna Jacoba Cecilia Aletta.
- Martha Maria Susanna, getroud met Johannes Fourie.
- Ignatius Petrus Hendrik, getroud met Emmarentie Susanna Catharina Human.

Ignatius se naam kom voor in die lidmateregister van die kerk in Uitenhage op 1.4.1831²⁴³.

Toe Hester in 1882 oorlede is, woon hulle te Coerney en Ignatius woon steeds daar met sy dood in 1898.

In Ignatius se boedel²⁴⁴ word aangedui dat hy teen 1898 die helfte of 'n halwe aandeel van **Coerney**²⁴⁵ alias **Geelhoute Boom** en die helfte van Buffelskuil²⁴⁶ besit.

Andries Marthinus Oelofse

du Preez (f13)

(1817 – ?)

Oriëntasie

Andries²⁴⁷ is gebore op 19 April 1817 en is gedoopt te Uitenhage op 27 Desember 1817. Die doopgetuies was "Andries du Pre en Rosina Jacoba Prins(loo); Johannes Stephanis du Pre; Martha van Schalkwyk; Andries Rautenbach en Hester Susanna du Pree". Daar kon, na sy doop, geen gegewens oor hom opgespoor word nie. Dit kom dus voor asof hy vroeg oorlede is. Sy sterfdatum is onbekend.

Genealogiese gegewens

f13 DU PREEZ, Andries Marthinus Oelofse: *Uitenhage 19.4.1817²⁴⁸; ≈Uitenhage 27.12.1817²⁴⁹.

¹ Noemnaam onbekend. Gebruik volle naam.

² Daar moet in ag geneem word dat daar soms 'n aansienlike tyd verloop het sedert die geboorte van 'n kind voordat daardie kind gedoop is. Sara kon dus ouer gewees het as waarop die beraamde datums dui.

³ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.

⁴ Afgelei van doopdatum.

⁵ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Waterkloofrif, Pretoria. ISBN 0 62030 469 3. Bl. 203.

⁶ Sy naam kom voor in die Opgaafrol vir 1818 en in die opgaafrol van 1820 verskyn sy vrou se naam as weduwee. Die jaar c. 1819 is willekeurig gekies om die benaderde sterfdatum aan te dui. KAB J 402 en 403. Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika* toon aan dat hy voor 1854 oorlede is – dit is die jaar waarin sy vrou oorlede is.

⁷ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 203.

⁸ SAG 7. Bl. 40.

⁹ KAB MOOC 6/9/67 Verw. 2595%. Sy is oorlede aan die huis van haar skoonseun Johannes Henricus Oosthuizen.

¹⁰ In haar Sterfkennis word haar vader aangedui as Andreas Oelofse, maar dit is 'n fout want SAG 7, bl. 40 dui aan dat dit Johannes Oelofse is.

¹¹ Schoeman, Karel. 2001. *Armosyn van die Kaap: Die wêreld van 'n slavin, 1652 – 1733*. Kaapstad: Human en Rousseau.

ISBN 0 79814 109 3. Bls. 571 en 651. Karel Schoeman beskryf Sara van Gyselen as die "... vrygestelde Kompanjieslavin Sara van die Kaap ..." en haal aan waar daar na haar verwys word as die halfslag vrou wat behoort aan die VOC.

¹² Robertson, Delia A. Compiler. *The First Fifty Years Project*. Geraadpleeg 2010. Webwerf [http://www.e-family.co.za/fifty_](http://www.e-family.co.za/fifty/) NGK G1 1/1, Nederduitsch Gereformeerde Kerk, Kerken Boek (Bapt.), 1665-1695: Anno 1671 Den 5 Juli Een Comp. slaafinne kint half van een christen vader de moeder genaamt Claasje t' kint Sara, tot getuge stont in plaatze van den E.Command. en den raat, Alexander Carpius Schoolum', transcribed by Richard Ball, Norfolk, England, (May 2006), Genealogical Society of South Africa, eGSSA Branch." Asook: "Sara het die van Van Gyselen geneem en dus word dit aanvaar dat sy die buite egtelike kind van Leendert Jansz van Gyselen was...".

Bogemelde inligting is gestaaf. Dit word egter gemeld dat daar ook 'n ander sienswyse oor haar moeder is:

SAG 2, Bl. 602 verwys na haar moeder as Maria Willemssdogter van die Kaap. Rinken, Lucas G: Electronic SA Genealogical Index e-SAGI - V5.0: DVD verwys na haar moeder as Maria Willemss van Hamburg, Duitsland.

¹³ KAB MOOC 8/49 Verw. 54b: "Wij ondergetekende sijn volkommen te vreden dewijl onse overledene vader voornoemde opstal genaamt [....] vermaakt heeft aan onse broeder Andries de Pree dat hij deselve mag genieten na de dood van onse moeder voor deselve somma als de plaats gewardeerd is namentlik 200 rijxd:s tot bekragting deses hebben wij dit eijgenhandig ondertekent den 16 August: a:o 1784 Hercules de Pree J P de Pree Salomon de Pree H J de Bruijn."

Beide Andries die oue se plase is waardeer vir Rds. 200. Die plase was De Twee Rivieren en De Ongegunde Vryheid. De Twee Rivieren is vroeër in die inventaris ook as onleesbaar aangedui en dit is dus heel moontlik die plaas waaroer dit gegaan het. De Twee Rivieren kom voor in KAB MOOC 8/49 Verw. 54a.

¹⁴ KAB J 395.

- ¹⁵ Die plaas kon nie op die landmeter-generaal kaart vir die spesifieke gebiede opgespoor word nie. Le Roux, J. G., Niemandt J. J., Olivier, Mariana en Olivier, Ronel. 2007. *Bewaarders van ons Erfenis: Distrik Uitenhage*. Verspreiders: Genealogiese Instituut van Suid-Afrika word ook nie na 'n plaas Witteklipsfontein verwys teen 1850 nie, ten opsigte van die hele Kaap word wel na sommige plase met die naam Witclip verwys, maar geen Witteklipsfontein nie.
- ¹⁶ KAB LBD 46.
- ¹⁷ Die plaas Rietfontein by die Wagensdrift kon moontlik die plaas wees waarvan Marthinus Jacobus Ferreira (getroud met Johanna Jacoba du Preez – f1) die helfte besit het.
- ¹⁸ KAB J 394.
- ¹⁹ KAB J 399.
- ²⁰ KAB J 402.
- ²¹ KAB J 403.
- ²² KAB J 406.
- ²³ KAB J 408.
- ²⁴ TAB FK 2256.
- ²⁵ KAB MOOC 7/1/220 Verw. 4.
- ²⁶ KAB MOOC 7/1/220 Verw. 5.
- ²⁷ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam as noemnaam.
- ²⁸ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam as noemnaam.
- ²⁹ Afgelei van doopdatum.
- ³⁰ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 203.
- ³¹ KAB MOOC 8/69 Verw. 29a en b. TEPC (Transcription of Estate Papers at the Cape of Good Hope). 2006. *Inventories and Auction Rolls of the Orphan Chamber of the Cape of Good Hope*. Versprei op DVD.
- ³² TAB FK 2251.
- ³³ Afgelei van doopdatum.
- ³⁴ SAG 2. Bl. 283.
- ³⁵ KAB MOOC 6/9/8 Verw. 1478.
- ³⁶ SAG 8. Bl. 491.
- ³⁷ SAG 8. Bl. 491.
- ³⁸ KAB MOOC 8/59 Verw. 40b. Die eerste inventaris wat na haar dood opgestel is, is in Desember 1812 opgestel.
- ³⁹ Ferreira, O. J. O. 1997. *Stamvader Ignatius Ferreira en sy Naverwante*. Pretoria: V&R Drukkery. ISBN 0 62021 461 9. Bl. 33.
- ⁴⁰ Kry slegs b15c1d4 x Michiel Jacob Meyer in SAG 2.
- ⁴¹ SAG 6. Bl. 261.
- ⁴² SAG 6. Bl. 261.
- ⁴³ Ferreira, O. J. O. 1997. *Stamvader Ignatius Ferreira en sy Naverwante*. Bl. 11, 14 en 20.
- ⁴⁴ Ferreira, O. J. O. 1997. *Stamvader Ignatius Ferreira en sy Naverwante*. Bl. 30.
- ⁴⁵ KAB MOOC 8/59 Verw. 40 a. TEPC (Transcription of Estate Papers at the Cape of Good Hope). 2006. *Inventories and Auction Rolls of the Orphan Chamber of the Cape of Good Hope*. Versprei op DVD.
- ⁴⁶ Ferreira, O. J. O. 1997. *Stamvader Ignatius Ferreira en sy Naverwante*. Bl. 33.
- ⁴⁷ KAB J 394.
- ⁴⁸ KAB MOOC 8/59 Verw. 40a en b. TEPC (Transcription of Estate Papers at the Cape of Good Hope). 2006. *Inventories and Auction Rolls of the Orphan Chamber of the Cape of Good Hope*. Versprei op DVD.
- ⁴⁹ MOOC 8/69 Verw. 29a en b. TEPC (Transcription of Estate Papers at the Cape of Good Hope). 2006. *Inventories and Auction Rolls of the Orphan Chamber of the Cape of Good Hope*. Versprei op DVD.
- ⁵⁰ KAB MOOC 7/1/131 Verw. 122.
- ⁵¹ KAB J 402, 403 en 406.
- ⁵² Noemnaam onbekend. Naam as noemnaam gebruik.
- ⁵³ Noemnaam onbekend. Eerste naam as noemnaam gebruik.
- ⁵⁴ Noemnaam onbekend. Eerste naam as noemnaam gebruik.
- ⁵⁵ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 203.
- ⁵⁶ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 203.
- ⁵⁷ KAB MOOC 6/9/50 Verw. 103.
- ⁵⁸ KAB 1 SWM 16/44, Bl. 116.
- ⁵⁹ Afgelei van doopdatum.
- ⁶⁰ SAG 8. Bl. 325.
- ⁶¹ KAB MOOC 7/1/171 Verw. 58. Alhoewel daar uitdruklik op die inventaris ten opsigte van Rosina se dood aangedui is dat sy op 7 Januarie 1843 sterf, word sy en Andries aangeteken as getuies by die doop van hul broer, Roelof Johannes, se dogter Orsela Magdalena du Preez te Potchefstroom op 3 Junie 1844 (Nederduits Hervormde Kerk Argief Doopregister Potchefstroom.) Dit is egter moontlik dat daar 'n nalees of 'n skryffout was.
- ⁶² TAB FK 2215. Die voornaam Johanna kom nie in die doopregister voor nie.
- ⁶³ Afgelei van doopdatum.

- ⁶⁴ TAB FK 2215, bl. 92. In SAG 2, bl. 492, word die doopdatum as 2.12.1798 aangetoon, maar volgens die doopregister is dit 9 Desember.
- ⁶⁵ SAG 11. Bl. 335.
- ⁶⁶ SAG 11. Bl. 335.
- ⁶⁷ SAG 11. Bl. 335.
- ⁶⁸ KAB J 399.
- ⁶⁹ Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers*. Pretoria: Universteit van Suid-Afrika. ISBN 1 86888 060 5. Bygaande kaart.
- ⁷⁰ TAB FK 2256.
- ⁷¹ TAB FK 2250.
- ⁷² TAB FK 2256.
- ⁷³ KAB J 402.
- ⁷⁴ KAB J 403.
- ⁷⁵ KAB J 406.
- ⁷⁶ KAB J 408.
- ⁷⁷ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 203.
- ⁷⁸ Nederduits Hervormde Kerk Argief. Doopregister Potchefstroom.
- ⁷⁹ TAB FK 2215, Bl. 92.
- ⁸⁰ Noemnaam onbekend. Eerste naam word as noemnaam gebruik.
- ⁸¹ Noemnaam onbekend. Eerste naam word as noemnaam gebruik.
- ⁸² Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 208.
- ⁸³ TAB FK 2257.
- ⁸⁴ By Petrus Theodorus Vermaak b2c6d7 (SAG 14. Bl. 200) word aangedui dat hy getroud was met Hester Jacoba (Jacomina) du Preez. Dan word die gegewens van Hester Jacoba du Preez b4c1d5e3f4 in hierdie hoofstuk verstrekk. Daar word dan aangedui dat hy 'n tweede keer getroud is op 3.11.1822 met Magdalena Josina Strydom. Hester Jacoba wat in die hoofstuk ter sprake is het egter vir lank na 1822 kinders saam met haar man gehad. Hier is 'n verwarring. Petrus Theodorus Vermaak was getroud met Hester Jacomina du Preez b4c1d5e2f5, dogter van Ignatius Petrus du Preez en Catharina Aletta Ferreira. Kyk Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bls. 145, 183, 199, 208 en 709.
- ⁸⁵ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 208.
- ⁸⁶ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 208.
- ⁸⁷ KAB J 399.
- ⁸⁸ TAB FK 2256.
- ⁸⁹ Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers*. Bl. 63.
- ⁹⁰ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 208 e.v.
- ⁹¹ Du Preez, M. H. C. 2001. *Die Gesangboek van Sara Johanna du Preez*. Gepubliseer in Du Preez-Nuus nr. 26, 2001. ISSN 1019-6633. Bls. 27 en 28. Mnr. du Preez gee ook erkenning aan mnr. Richard Atkinson van Caledon vir 'n fotokopie van die manuskrip.
- ⁹² Noemnaam onbekend. Eerste naam word as noemnaam gebruik.
- ⁹³ So genoem in huweliksregister TAB FK 2251.
- ⁹⁴ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 209.
- ⁹⁵ TAB FK 2228.
- ⁹⁶ KAB MOOC 6/9/145 Verw. 9970 .
- ⁹⁷ TAB FK 2251.
- ⁹⁸ SAG 7 dui Hester Susanna aan as x Johan Hendrik Christoffel Oosthuizen, ≈Stellenbosch 28.2.1790 en seun van Pieter Cornelis Oosthuizen en Petronella Hermina Kok. (b7c8d2) - bl. 179. Johannes Hendrikus waarvan die gegewens hierbo is, word getoon as x Eva Catharina Louisa Oosthuizen. bl. 137. KAB MOOC 6/9/124 Verw. 4631 dui Johannes Henricus se ouers aan as Jacobus Nicholas Oosthuisen en Johanna Oosthuisen en is onderteken deur sy vrou Hester Susanna Oosthuijsen wat die bogemelde Hester Susanna is. Volgens die Doopregister, TAB FK 2215, Bl. 80, word hy Johannes Hendricus genoem en is sy ouers Jacobus Nicolaas Oosthuijzen en Johanna Aletta (? – skrif onduidelik) Oelofsen.
- ⁹⁹ TAB FK 2215, Bl. 80.
- ¹⁰⁰ KAB MOOC 6/9/124 Verw. 4631.
- ¹⁰¹ TAB FK 2251.
- ¹⁰² TAB FK 2215, bl. 80.
- ¹⁰³ TAB FK 2215, Bl. 80.
- ¹⁰⁴ KAB J 406.
- ¹⁰⁵ KAB MOOC 7/1/332 Verw. 191.
- ¹⁰⁶ Verwys na nota oor verkeerde plasing van Johannes Henricus Oosthuizen. Die dogter is ook verkeerd gekoppel in SAG 7.
- ¹⁰⁷ TAB FK 2256.
- ¹⁰⁸ KAB MOOC 7/1/299 Verw. 32.
- ¹⁰⁹ KAB MOOC 7/1/332 Verw. 191.
- ¹¹⁰ KAB MOOC 7/1/332 Verw. 191.
- ¹¹¹ Noemnaam onbekend. Eerste naam word as noemnaam gebruik.
- ¹¹² Noemnaam onbekend. Eerste naam word as noemnaam gebruik.

¹¹³ Noemnaam onbekend. Eerste naam word as noemnaam gebruik.

¹¹⁴ Afgelei van doopdatum.

¹¹⁵ TAB FK 2228.

¹¹⁶ KAB MOOC 7/1/167 Verw. 42.

¹¹⁷ TAB FK 2257.

¹¹⁸ Afgelei van doopdatum.

¹¹⁹ TAB FK 2215, Bl. 14.

¹²⁰ In SAG 9, bl. 143 word aangedui dat hy c. 1835 oorlede is. Sara trou egter weer op 6 November 1833. Johan en Sara se testament van 7.3.1822 (KAB MOOC 7/1/118 Verw. 100) is op 5 Desember 1832 by die Weesheer ingedien. 'n Beraamde sterfdatum van c. 1832 lyk meer realisties.

¹²¹ SAG 14. bl. 196.

¹²² SAG 14. bl. 196.

¹²³ KAB MOOC 6/9/286 Verw. 2025.

¹²⁴ KAB MOOC 7/1/181 Verw. 19.

¹²⁵ Genoem in KAB MOOC 13/1/175 Verw. 80. Blybaar is sy die een wat aangetoon word in SAG 10, bl. 265 as Johanna Susanna Aletta (b1c3d1), dogter van Jacobus Andreas Rudolph en Engela Elisabeth Agatha Meyer.

¹²⁶ SAG 10. Bl. 265.

¹²⁷ SAG 10. Bl. 265.

¹²⁸ Likwidasie- en Distribusierekening voltooi op 8.4.1850 (KAB MOOC 13/1/139 Verw. 30) en seun Johannes Andreas Stephanus gebore c. 1850.

¹²⁹ KAB MOOC 13/1/175 Verw. 80.

¹³⁰ TAB FK 2215, Bl. 14.

¹³¹ SAG 9. Bl. 143.

¹³² TAB FK 2256.

¹³³ KAB MOOC 7/1/118 Ver. 100.

¹³⁴ KAB J 408.

¹³⁵ SAG 9. Bl. 143.

¹³⁶ KAB MOOC 7/1/167 Verw. 41.

¹³⁷ Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers*. Bl. 280.

¹³⁸ Madmappers DVD 1. Kaart 3326CA. Zuney 274: GEO(WGS84) -(26,21195832, - 33,60719591) 33°26'25.91"S, 26°12'43.05"O.

¹³⁹ Hierdie kind word nie in SAG 14, bl. 196 by Lucas se kinders aangetoon nie. Die moontlikheid bestaan dat hy vroeg oorlede is.

¹⁴⁰ KAB MOOC 7/1/167 Verw. 42.

¹⁴¹ Madmappers DVD 1. Kaart 3326CA. De Hoek 184: GEO(WGS84) -(26,18667640, - 33,59610282) 33°35'45.97"S, 26°11'12.04"O.

¹⁴² SAG 14. Bl. 196 dui sy geboortedatum aan as 27.11.1843. Op die Likwidasie- en Distribusierekening van Maria word die geboortedatum as 27.12.1843 aangedui – KAB MOOC 13/1/126 Verw. 13.

¹⁴³ SAG 14. Ble. 196 en 197 dui haar nie aan nie. Sy word egter genoem in die boedel van Johanna –KAB MOOC 13/1/139 Verw. 30.

¹⁴⁴ KAB MOOC 7/1/181 Verw. 19.

¹⁴⁵ KAB MOOC 13/1/175 Verw. 80.

¹⁴⁶ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam. In die doopregister is sy naam Reynier gespel, maar die naam Renier, soos gebruik en verduidelik in Du Preez, M H C: a.w.: bl. 209, word ook hier gebruikt.

¹⁴⁷ Hy was 88 jaar en 11 maande oud. Op sy sterfkennisgewing (KAB MOOC 6/9/297 Verw. 1664) word foutiewelik aangedui dat hy 90 jaar 6 maande en 17 dae oud is, wat sou beteken dat hy op 7 Maart 1801 gebore is.

¹⁴⁸ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.

¹⁴⁹ TAB FK 2228.

¹⁵⁰ TAB FK 2228.

¹⁵¹ KAB MOOC 6/9/297 Verw. 1664.

¹⁵² SAG 9. Bl. 326.

¹⁵³ TAB FK 2252.

¹⁵⁴ KAB J 408.

¹⁵⁵ SAG 4. Bl. 474.

¹⁵⁶ Noemnaam Onbekend. Gebruik eerste naam.

¹⁵⁷ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 225.

¹⁵⁸ TAB FK 2228.

¹⁵⁹ TAB MHG 0/761.

¹⁶⁰ TAB FK 2257.

¹⁶¹ Cilliers, Ben, Opperman, Dora, Van Helsdingen, Nic en Jean en Loots, Nellie. 2003. *Die Lindeque-familie in Suid-Afrika, Deel 3*. Gepubliseer in *Familia*, Jaargang 40/2003 nr. 3, bl. 101 e.v. Die artikel dui die geboorteplek aan. Die geboortedatum is afgelei van die doopdatum.

- ¹⁶² Cilliers, Ben, Opperman, Dora, Van Helsdingen, Nic en Jean en Loots, Nellie. 2003. *Die Lindeque-familie in Suid-Afrika, Deel 3.* Bl. 101.
- ¹⁶³ Colenbrander, H. T. 1964. *De Afkomst der Boeren.* Tweede Uitgawe. Kaapstad: C. Struik, Gothic Printing Company. Bl. 44.
- ¹⁶⁴ SAG 5. Bl. 125.
- ¹⁶⁵ TAB FK 2256.
- ¹⁶⁶ Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers.* Bl. 131.
- ¹⁶⁷ Preller, Gustav S. 1920. *Voortrekkermense, Deel 1.* Kaapstad: Die Nasionale Pers Beperk Drukkers en Uitgewers. Ble. 320 en 321.
- ¹⁶⁸ Breytenbach, J. H. (Redaksie). 1950. *Notules van die Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek. Deel 2 (1851 – 1853).* Parow: Cape Times vir die Staatsdrukker. (Ble. 4, 57, 59, 205, 257, 282, 341, 348 en 371.)
- ¹⁶⁹ Breytenbach, J. H. (Redaksie). 1950. *Notules van die Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek. Deel 2 (1851 – 1853).* Ble. 297 en 298.
- ¹⁷⁰ Hierdie kind is nog nie in SAG opgeneem nie.
- ¹⁷¹ Sy kom voor onder ongeplaasdes in SAG 5.
- ¹⁷² Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers.* Bl. 131.
- ¹⁷³ TAB RAK 2434.
- ¹⁷⁴ TAB RAK 3083. Klipriviersoog, alias Oog van Kliprivier nr. 47. Die plaas is geïnspekteer deur P Lindeque vir P Lindeque. Transport op die plaas is deur die weduwee P Lindeque verleen aan J H Hartzenberg op 20.10.1858.
- ¹⁷⁵ TAB RAK 2434.
- ¹⁷⁶ Madmappers DVD 2. Kaart 2627BD. GEO(WGS84) -(27.94964032, -2633868479) 26°20'19.27"S, 27°56'58.71" O.
- ¹⁷⁷ TAB RAK 2870 en 3083.
- ¹⁷⁸ TAB RAK 2736.
- ¹⁷⁹ GKSA Argief. Lidmateregister. Rustenburg 3.1.1.
- ¹⁸⁰ TAB RAK 2736 en RAK 3083. Daar is byvoorbeeld inspeksies van P Lindeque gedateer 10 Mei 1852 (Klipriviersoog – RAK 2736), gedateer 15 Mei 1852 (Faroasfontein - RAK 2865), gedateer 10.5.1852 (Rietfontein 48 - RAK 3083), gedateer 11.6.1853 (Misgund -RAK 3083).
- ¹⁸¹ TAB RAK 2961.
- ¹⁸² Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ¹⁸³ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ¹⁸⁴ SAG 15. Bl. 292.
- ¹⁸⁵ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika.* Bl. 225. Verwysing na Couga in TAB FK 2229.
- ¹⁸⁶ TAB FK 2229.
- ¹⁸⁷ KAB MOOC 6/9/73 Verw. 3556.
- ¹⁸⁸ TAB FK 2257.
- ¹⁸⁹ SAG 15. Bl. 292.
- ¹⁹⁰ SAG 15. Bl. 292.
- ¹⁹¹ Madmappers DVD 1. Kaart 3326AC. Papenkuijfontein 137: GEO(WGS84) -(26,08343329, -33,50864801) 33°30'31.13"S, 26°05'00,36"O.
- ¹⁹² KAB MOOC 7/1/226 Verw. 13.
- ¹⁹³ Le Roux, J. G., Niemandt J. J., Olivier, Mariana en Olivier, Ronel. *Bewaarders van ons Erfenis: Indekse, Byvoegings en Errata.* Verspreiders: Genealogiese Instituut van Suid-Afrika. Ook 'n DVD bemark deur GISA.
- ¹⁹⁴ Madmappers DVD 1. Kaarte 3325BD en 3326AC. De Bruyns Kraal 113 (Papenkuijfontein) in die Wyk Suurberg: GEO (WGS84) -(25.99612776, -33.43112097) 33°25'52.04"S, 25°59'46.06"O.
- ¹⁹⁵ Le Roux, J. G., Niemandt J. J., Olivier, Mariana en Olivier, Ronel. 2007. *Bewaarders van ons Erfenis: Distrik Uitenhage.* Verspreiders: Genealogiese Instituut van Suid-Afrika. Bl. 33 en 34.
- ¹⁹⁶ KAB MOOC 13/1/171 Verw. 72.
- ¹⁹⁷ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ¹⁹⁸ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ¹⁹⁹ TAB FK 2216.
- ²⁰⁰ TAB FK 2216.
- ²⁰¹ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika.* Bl. 226. Dit is onseker of dit 3 of 4 Februarie is.
- ²⁰² TAB FK 2257 en Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika.* Bl. 225. Die huwelik word in SAG 14. Bl. 212 aangedui met die verwysing dat die Dorothea Anna wat daar genoem word, die dogter van Ignatius Petrus du Preez (b4c1d5e2) en Anna Catharina van Vuuren is. Daardie Ignatius Petrus het egter nie 'n dogter met die naam Dorothea Anna gehad nie en ook nie sy seun Ignatius Petrus (f4) nie. (Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika.* Bl. 145 en volgende bladsye). Daar word ook nie in die indeks van die Du Preezboek 'n ander Dorothea Anna as b4c1d5e4f10 aangetoon nie.
- ²⁰³ SAG 14. Bl. 212.
- ²⁰⁴ SAG 14. Bl. 212.
- ²⁰⁵ SAG 14. Bl. 212.
- ²⁰⁶ SAG 14. Bl. 212.

- ²⁰⁷ Dit moet haar broer Renier (Reynier) Stephanus du Preez wees. Daar kon nie iemand anders met die betrokke name vir daardie tydperk opgespoor word nie. Haar broer was toe egter net ses jaar oud!
- ²⁰⁸ SAG 14. Bl. 212.
- ²⁰⁹ KAB J 408.
- ²¹⁰ TAB FK 2256.
- ²¹¹ Pretorius, Estelle. 2000. *Hulle was daar ... Die Slag van Bloedrivier 16 Desember 1838*. Pretoria: Voortrekkermonument – Reeks nr. 2. Bl. 39.
- ²¹² Muller, C.F.J. 1981. *Uys, Petrus Lafraas*. Gepubliseer in Beyers, C.J. Hoofredakteur. 1981. *Suid-Afrikaanse Biografiese Woordeboek, Deel IV*. Durban: Uitgegee vir die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing deur Butterworth en Kie. ISBN 0 40909 184 7. Bl. 706.
- ²¹³ Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers*. Bl. 279.
- ²¹⁴ Pretorius, Estelle. 2000. *Hulle was daar ... Die Slag van Bloedrivier 16 Desember 1838*. Bl. 9.
- ²¹⁵ Preller, Gustav S. 1920. *Voortrekkermense, Deel 1*. Bls. 320 en 326.
- ²¹⁶ Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers*. Bl. 279.
- ²¹⁷ SAG 14. Bl. 212 e.v.
- ²¹⁸ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ²¹⁹ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ²²⁰ TAB FK 2217.
- ²²¹ TAB FK 2217.
- ²²² SAG 14. Bl. 215.
- ²²³ SAG 14. Bl. 215.
- ²²⁴ Afgelei van doopdatum.
- ²²⁵ SAG 14. Bl. 215.
- ²²⁶ Dit gaan hier oor Rachel Lea Meyer a4 (Wilhelm) b1c4d7. De Villiers, G.C. en Pama, C. 1981. *Geslagsregisters van die ou Kaapse Families*. Kaapstad: A A Balkema. ISBN 0 86961 135 6. Bl. 574 wys haar as x Cornelis Potgieter. SAG 5. Bl. 609 en SAG 14. Bl. 215 dui egter hierdie huwelik aan. Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers*. Bl. 279 verstrek egter nie die huwelik nie. Die huwelik lyk onwaarskynlik want sy is 31 jaar ouer as Coenraad. Dit mag 'n huwelik met 'n vroeëre geslag Coenraad gewees het.
- ²²⁷ SAG 1. Bls. 427 (ouers) en 428.
- ²²⁸ SAG 8. Bl. 488.
- ²²⁹ TAB FK 2256.
- ²³⁰ Sy is nie verbind met 'n huwelik in Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 226 – die standaardwerk oor die Du Preezs – nie. Daar is net een Jacoba Johanna wat kan inpas. Die volgende een is gebore in 1888. Daar is ook net een Johanna Jacoba wat kan inpas in die tydvak en dit is haar oudste suster. Die volgende een is gebore in 1828. Daar kan dus ook nie omgeruilde name wees nie. In haar moeder, Sara Catharina Oelofse, se Likwidiasie- en Distribusierekening word aangedui dat sy getroud was met Coenraad Stephanus Vermaak (KAB MOOC 13/1/175).
- ²³¹ Visagie, J. C. 2000. *Voortrekkerstamouers*. Bl. 279.
- ²³² SAG 14. Bl. 215.
- ²³³ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ²³⁴ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ²³⁵ TAB FK 2245. Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 226 en SAG 8. Bl. 327 dui die geboorteplek aan as George. Die doopregister FK 2245 dui sy ouers aan as wonende "... aan de Zondagsrivier, d. Uitenhage ..." Sy sterfkennis dui aan dat hy aan die Sondagsrivier gebore is – KAB MOOC 6/9/376 Verw. 1323.
- ²³⁶ TAB FK 2245.
- ²³⁷ KAB MOOC 6/9/376 Verw. 1323.
- ²³⁸ Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 226.
- ²³⁹ Afgelei van doopdatum. Plek: KAB MOOC 6/9/187 Verw. 4200.
- ²⁴⁰ SAG 2. Bl. 345.
- ²⁴¹ KAB MOOC 6/9/187 Verw. 4200.
- ²⁴² Du Preez, M. H. C. 2003. *Die Familie du Preez van Suid-Afrika*. Bl. 226 ev.
- ²⁴³ TAB FK 2256.
- ²⁴⁴ KAB MOOC 13/1/856 Verw. 168.
- ²⁴⁵ Madmappers DVD 1. Kaart 3325BD. Coerney 83: GEO(WGS84) – (25,78327388, - 33,41591988) 33°24'57.31"S, 25°46'59.79"O.
- ²⁴⁶ Madmappers DVD 1. Kaart 3325BD. Buffelskuil 84. Heel moontlik die plaas aangesien dit aan Coerney geleë is. GEO(WGS84)
-(25,79090989, -33,38475669) 33°23'05.12"S, 25°47'27.28"O.
- ²⁴⁷ Noemnaam onbekend. Gebruik eerste naam.
- ²⁴⁸ TAB FK 2253.
- ²⁴⁹ TAB FK 2253.